

Wagga 22 ffaa..... Lak. 13/2006

ՀԵՐ Պատշ. .... ՓՏԸ ..... ԻՇ/ԵՌ.Հ

22nd year ..... No. 13/2014

Finfinnee,..... Bitootessa 18 bara 2006

ԵՐԵՎԱՆ ՏՊՀ ՓՅ ԷՐԵԴ

Finfine,..... March 27, 2014

MAGALATA OROMIYAA L µ E p   %o Z Më ; MEGELETA OROMIA

Gatiin Tokkoo ..... Qarshii 8.10 ፤ እና ተ ..... 8.10 በር Unit Price ..... Birr 8.10	To'annoo Caffee Mootummaa Naannoo Oromiyaatiin Kan Bahe ፤ የዚመት በኢትዮ-ዋርድ ይግፍን ስለሚያስፈልጉ እና መቃደም ፈ'	Lak. S. Poostaa ..... 21383-1000 የፖ.ስ.ኤክስ የዚመት የዚመት የዚመት P.O.Box 21383-1000
QABIYYEE Dambii Lak. 4/2006 Dambii Kenniinsa Eeyyama Ogummaa Ogeessota Odiitii fi Qabiinsa Herregaa Namoota Dhuunfaan yookiin Waldaan Hojjetan Murteessuuf Bahe, Lak. 4/2006 Fuula 1	ማውጫ ዳንብ ቁጥር ይ/ፋይ/፩ በግል ወይም በማህበር የአዲት እና የሂሳብ አቶዎን ለማስረጃ በለመ-ያዥት የሙ.የ ፊ.ቁድ አሰጣጥ ለመውሰን የወጪ ደንብ..... ፳፯ ዕ	CONTENT Regulation No. 4/2006 Regulation for issuance of Professional License for Auditors and Accountants that Works in Private or in Association Page 1
Dambii Lak. 4/2006 Dambii Kenniinsa Eeyyama Ogummaa Ogeessota Odiitii fi Qabiinsa Herregaa Namoota Dhuunfaan yookiin Waldaan Hojjetan Murteessuuf Bahe, Lak. 4/2006	ዳንብ ቁጥር ይ/ፋይ/፩ በግል ወይም በማህበር የአዲት እና የሂሳብ አቶዎን ለማስረጃ በለመ-ያዥት የሙ.የ ፊ.ቁድ አሰጣጥ ለመውሰን የወጪ ደንብ	Regulation No. 4/2006 Regulation for issuance of Professional License for Auditors and Accountants that Works in Private or in Association
Tajaajilli Hojii Odiitii fi herregaa Naanno keenya keessatti kennamu ogees- sota dandeettii, beekumsaafi naamusa ogummaan kun gaafatu qabaniin akka kennamu taasisuun barbaachisaa tae waan argameef;	በከላለችን ወ-ሰጥ የሚሰጠውን የአዲትና የሂሳብ ሥራ አገልግሎት ይህ መ-ያ በማጠቀቃት ታስቦታ፣ እውቀትና ሥነምባር ባለቸው በለመ-ያዥት እንዲሰጥ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመጥናቱ፣	Whereas, it is necessary to give the au- dit and accounting service exercised in our region should be conducted by pro- fessionals who are equipped with skill, knowledge and ethics required by such a profession;
Gahumsa ogummaa ogeessota odiitii fi qabiinsa herregaa yeroo yeroodhaan mirkaneessuun qulqullina tajaajilichaa guddisuun barbaachisaa waan taeef;	የአዲት እና የሂሳብ አቶዎን ለለመ-ያዥትና የሙ.የ ብቻት በየጊዜው በማረጋገጥ የአገልግሎቱን ጥሩት ማሳደግ አስፈላጊ በመሆኑ፣	Whereas, it is necessary to enhance the quality of the service by ensuring pro- fessional competence of auditors and accountants;
Fedhi tajaajila odiitii fi qabiinsa her- regaa sektaroota mootummaas tae duunfaa dinagdee biyyi keenya gal- meessisa jirtu waliin dabalaan deemaa jiru waliin uwvisa odiitii fi qabiinsa herregaa babal'isuun barbaachisaa waan taeef;	በመሆኑታዊም ሆነ በግል ለከተማች የአዲትና የሂሳብ አቶዎን የአገልግሎት ፍላጊ ሁጻዊት እናስተዢነትው ካለው አካውሃ ጋር እናመመረ በመሆኑ የአዲት እና የሂሳብ አቶዎን ተኩረን ማሳደግ አስፈላጊ በመሆኑ፣	Whereas, it is necessary to expand the auditing and accounting cover- age as the service demand of auditing and accounting in both governmental and private sectors is increasing along with the economic development of our country;

Ogeessota dhuunfaadhaan yooki-in waldaadhaan hojii kana irratti bobba'anii hojjachuu barbaadan gahumsa isaanii mirkaneessuun eeyyama ogummaa kennuun barbaachisaa ta'ee waan argameef;

Qabiinsa herregaa dhaabbilee Mootummaa, waldaalee fi dhuunfaa sirrii ta'e Naannoo keenya keessa akka jiraatu taasisuuf hordoffii fi to'annoon barbaachisaa waan ta'eef;

Akkaataa labsii mana hojii odiitara mummichaa oromiyaa irra deebiidhaan dhaabuuf bahe Lakk.90/1997 irra deebiidhaan fooyeesuuf bahe Lakk. 154/2002 keewwata 26 keewwata xiqqaa 1tiin dambii kanatti aanuu Caffee Mootummaa Naannoo Oromiyaatiin bahee jira.

KUTAA TOKKO Tumaalee Waliigalaa

1. Mata Duree Gabaabaa
Dambiin kun "Dambii Kenniinsa Eeyyama Ogeessota Odiitii fi Qabiinsa Herregaa Namoota Dhuunfaan yookiin Waldaan Hojjetan Murteessuuf Bahe, Lak. 4/2006 jedhamee waamamuu ni danda'a.

2. Hiika

Akkaataan jechichaa hiika biraa kan kennisiisuuf yoo ta'e malee, Dambii kana keessatti:

- 1) "Eeyyama Ogeessota" jechuun eeyyama Odiitaroota yookiin ogeessota Herregaa gahumsi isaanii mirkanaaheef mana hojichaa tiin kennamu jechuu dha.
- 2) "Dhaabbilee" jechuun qaama seerummaa argatanii hojii daldala fi misoomaa irratti bobba'uun tajaajila kan kennan jechuudha.
- 3) "Garee Odiitii" jechuun qaama tajaajila odiitii akka kennuuf eeyyamameef ta'ee, yeroo hojii odiitii tokko gaggeessuuf bobba'u gurmaa'insa garee ogeessota odiitii miseensota lamaa fi isaa ol qabate jechuudha.
- 4) "Labsii" jechuun Labsii Mana Hojii Odiitara Muummichaa Oromiyaa Irra Deebiidhaan Fooyyessuuf Bahe Lakk.154/2002 jechuudha.

በዚህ ሰራ ገጽ በግል ወይም በማህበር
ተቋማትው ለመስራት የሚፈልገትን
ባለሙያዎች በቋማትውን በማረጋገጥ
የመጀሪያ ፊቃድ መስጠት አስፈላጊ ሆኖ
በመገኘቱ፡፡

በከልለችን ወሰጥ በመንግስት ድርጅት ያለበት እና በግል ተቋማት ታክክለኛ
የሁን የሚሰብ አያያዝ እንዲኖር ለማድረግ
ከተትል እና ቅጥጥር አስፈላጊ በመሆኑ፡፡

የኢትዮጵያ በአራዳዊ ክልልዋ መንግስት የኋይ
አዲትር መሥራይ ቤትን እንደገና ለማቅረብ
የወጣውን አዋጅ ቁጥር 90/1997ን በፍርማ
ለማሽናል የወጣ አዋጅ ቁጥር 154/2002
እንቀጽ 26 ጊዜ እንቀጽ 1 መሠረት ከዚህ
የሚከተሉበት ድንብ በኢትዮጵያ ክልልዋ
መንግሥት በፊይና አይሁዳ መጣቸነት
ወጥቷል፡፡

ከፍል እንደ
ጠቅላላ ድንጋጌ

፩. አዋጅ ሰዕስ

ይህ ድንብ "በግል ወይም በማህበር
የአዲት ወይም የሚሰብ አያያዝ ለማሳደ
ባለሙያዎች የመጀሪያ ፊቃድ አስጥጥን
ለመወሰን የወጣ ድንብ ቁጥር ፭/፩፯፭
ተዘለ ለጠቅላላ፡፡

፪. ትርጉም

የቁስ አገበብ ለለ ት-ገ-ም የሚያስጠው
ካልሆነ በስተቶች በዚህ ድንብ ወሰጥ
፩) "የመጀሪያ ፊቃድ" ማለት በቋማትው
ለተረጋገጧትው አዲትርች ወይም
የሚሰብ በለሙያዎች የሚሰጥ የመጀሪያ
ፊቃድ ማለት ነው፡፡

፪) "ተቋማት" ማለት ሁኔታ ለውጥ
አገኘትው በንግድ እና በሌማት
በራ ገጽ በመለማሻት አገልግሎት
የሚሰጠ ማለት ነው፡፡

፫) "የአዲት በፍርማ" ማለት የአዲት
አገልግሎት እንዲሰጥ የተረጋፈለት
አካል ሆኖ እንደ የአዲት ለራ
ለማካሂድ ለሰማያ ሁሉት እና ከዚያ
በለይ የአዲት የባለሙያዎችን የሞ
ማለት ነው፡፡

፬) "አዋጅ" ማለት የኢትዮጵያ በአራዳዊ
ክልልዋ መንግስት የኋይ አዲትር
መሥራይ ቤትን እንደገና ለማቅረብ
የወጣውን አዋጅ ቁጥር 90/1997ን
ውፍርማ ለማሽናል የወጣ አዋጅ
ቁጥር 154/2002 ማለት ነው፡፡

Whereas, it is necessary to confirm professional competence of those who seek to engage in this profession either privately or in groups and licensing them;

Whereas, it is necessary to follow up and control in order that there shall be precise accounting in governmental and private institutes as well as in associations in the region;

In Accordance with a Proclamation to Amend Proclamation No 90/2005 to Re Establish The Office of Oromia National Regional State Auditor General Proclamation No.154/2005 Article 26 Sub Articles 1 the following regulation is issued by the Council of Oromia Regional.

Part One

General Provisions

1. Short Title

This regulation may be cited as the 'Regulation for the Issuance of Certificate of Professional Competence to Private Auditors and Accountants No.4/2014.

2. Definition

Unless the context requires otherwise in this regulation:

1. "Professional license" means a license issued to be certified auditors and accountants.
2. "Institutes" means legal institutes engaged in service delivery of trade and development activities.
3. "Audit Team" means a team which authorized to render auditing service and consists of 2 or more audit members on duty.
4. "Proclamation" means a Proclamation to Amend Proclamation No 90/2005 to Re Establish the Office of Oromia National Regional State Auditor General Proclamation No. 154/2005.

- 5) "Mana Hojii" jechuun Mana Hojii Odiitara Muummicha Oromiyaa jechuudha.
- 6) "Namoota" Jechuun Odiitaroota yookiin ogeessota herregaa dhuunfaan yookiin waldaan gurmaahuun eeyyama ogummaa fudhatan jechuu dha.
- 7) "Ogeessa Herregaa" jechuun ogees sa ragaa gahumsa ogummaa herregaa qabaatee dhuunfaan yookiin waldaanhujii qabiinsa herregaa irratti bobbae jechuudha.
- 8) "Ogeessa Herregaa Eeyyamameef" jechuun ogeessa tajaajila hojii herregaa dhuunfaadhaan yookiin waldaa dhaan hojjachuuf akkaata Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.
- 9) "Ogeessa Herregaa Eeyyamameef Sadarkaa 1ffaa" jechuun ogeessa qabiinsa herregaa Dhaabbilee yookiin Manneen Hojii sadarka hunda irratti jiraniif tajaajila hojii herregaa kennuuf akkaataa Dambii kanaan Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.
- 10) "Ogeessa Herregaa Eeyyamameef Sadarkaa 2ffaa" jechuun ogeessa qabiinsa herregaa waldaalee, dhaabbilee, Manneen Hojii, Yuuniyeenota, Waldaa Hojii Gammataa Bu'uuraa yookiin Interpiraayizoota Baajanni yookiin galin isaanii waggaa Qr. 500,000,000 (miliyoona dhibba shan) fi isaa gadi ta'e irratti tajaajila qabiinsa herregaa kennuuf akkaataa Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.
- 11) "Ogeessa Herregaa Eeyyamameef Sadarkaa 3ffaa" jechuun ogeessa qabiinsa herregaa, dhaabbilee, waldaalee, Manneen hojii, Yuuniyeenota, Waldaa Hojii Gammataa Bu'uuraa yookiin Interpiraayizoota Baajanni yookiin galin isaanii waggaa Qr. 100,000,000 (miliyoona dhibba tokko) fi isaa gadi ta'e irratti tajaajila qabiinsa herregaa akka kennan Mana hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.

- ፩) "መሰረም በት" ማለት የአድማራል ወና
አዲትር መሰረም በት ማለት ነው::
- ፪) "ከዚህ" ማለት በግል ወይም
በማህበር በመደረሱት የመሆኑ ስቃድ
የተቀበለ አዲትሮች ወይም የሚሳብ
ባለሙያዎች ማለት ነው::
- ፫) "የሚሳብ በለሙያ" ማለት በሚሳብ
መሆኑ የብቻት ማረጋገጫ የሚት
በግል ወይም በማህበር በሚሳብ አያያዝ
በሸ ሌጅ የተሰጣች ማለት ነው::
- ፬) "የተፈቀደለት የሚሳብ በለሙያ"
ማለት በግል ወይም በማህበር
ለመሰረት በዚህ ድንብ መሰረት
ከመሰረም በቱ የሚሳብ በሽ አገልግሎት
እንዳለጥ የተፈቀደለት በለሙያ
ማለት ነው::
- ፭) "ደረጃ 1 የተፈቀደለት የሚሳብ በለሙያ"
ማለት በሁሉም ደረጃ ሌሎች ተፈማት
ውይም መሰረም በቶች የሚሳብ በሽ
አገልግሎት ለመሰጣት በዚህ ድንብ
መሰረት በመሰረም በቱ የተፈቀደለት
የሚሳብ አያያዝ በለሙያ ማለት ነው::
- ፮) "ደረጃ 2 የተፈቀደለት የሚሳብ በለሙያ"
ማለት አመታዊ በጀታችው ወይም
ብዕቃችው በብር 500,000,000.00
(አንድ መቶ ሙሉዋን) እና ከነዚ
በቶች በሆነ ተፈማት፣ ማህበራት፣
የኢትዮጵ፣ መሰረታዊ የህበረት በሽ
ማህበራት ወይም አንተርፕራይስት
የሚሳብ አያያዝ አገልግሎት እንዳለጥ
በመሰረም በቱ የተፈቀደለት የሚሳብ
አያያዝ በለሙያ ማለት ነው::
- ፯) "ደረጃ 3 የተፈቀደለት የሚሳብ በለሙያ"
ማለት አመታዊ በጀታችው ወይም
ብዕቃችው በብር 100,000,000.00
(አንድ መቶ ሙሉዋን) እና ከነዚ
በቶች በሆነ ተፈማት፣ ማህበራት፣
የኢትዮጵ፣ መሰረታዊ የህበረት በሽ
ማህበራት ወይም አንተርፕራይስት
የሚሳብ አያያዝ አገልግሎት እንዳለጥ
በመሰረም በቱ የተፈቀደለት የሚሳብ
አያያዝ በለሙያ ማለት ነው::

5. "Office" means the Oromia Regional State Auditor General Office.
6. "Individuals" means auditors or accountants who were organized either individually or in associations and are issued with professional license.
7. "Accountant" means an individual or organization holding accounting professional competency certificate to provide and engage in accounting activities.
8. "Authorized accountant" means an organization or individual authorized by the Office to render accounting service pursuant to this regulation.
9. "Level one authorized accountant" means an organization or individual authorized by the Office to render accounting service to institutes or offices found in all level pursuant to this regulation.
10. "Level two authorized accountant" means accountant who is authorized by the Office to render accounting service to institutes associations, unions or enterprises whose annual budget or income is less than 500,000,000 /five hundred million/.
11. "Level three authorized accountant" means accountant who is authorized by the Office to render accounting service to institutes associations, unions or enterprises whose annual budget or income is less than 100,000,000 /one hundred million /.

- 12) "Ogeessa Herregaa Eeyyamameef Sadarkaa 4ffaa "jechuun ogeessota qabiinsa herregaa waldaadhaan gurmaa'anii tajaajila hojii qabiinsa herregaa Yuuniyeenota ,Dhaab-bilee, Manneen hojii ,Waldaa Hojii Gamtaa Bu'uuraa ,Interpiraayizoota baajanni yookiin galii in isaanii waggaa Qr.10,000,000 (miliyoona kudhan) fi isaa gadi irratti kennuuf akkaataa Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.
- 13) "Odiitara" jechuun ogeessa ragaa gahumsa ogummaa odiitii qabaatee hojii odiitii irratti dhuunfaan yookiin waldaa dhaan bobba'uudhaan sirrummaa fi guutummaa qabiinsa herregaa fi gabaasa herregaa mirkaneessuu yaada kan kennu jechuudha.
- 14) "Odiitara Eeyyamameef" jechuun ogeessa tajaajila hojii odiitii dhuunfaadhaan yookiin waldaa dhaan hojjachuuf akkaataa Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.
- 15) "Odiitara Eeyyamameef Sadarkaa 1ffaa" jechuun ogeessa tajaajila hojii odiitii herregaa dhaabbata sadarkaa hunda irratti argamaniif tajaajila odiitii kennuuf akkaataa Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.
- 16) "Odiitara Eeyyamameef Sadarkaa 2ffaa" jechuun ogeessa tajaajila hojii odiitii waldaalee, dhaabbilee,Manneen hojii, Yuuniyeenota, Waldaa Hojii Gamtaa Bu'uuraa yookiin Interpiraayizoota Baajanni yookiin galii in isaanii waggaa Qr. 500,000,000 (miliyoona dhibba shan) fi isaa gadi taë irratti kennuuf akkaataa Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.
- 17) "Odiitara Eeyyamameef Sadarkaa 3ffaa" jechuun ogeessa tajaajila hojii odiitii waldaalee,dhaabbilee,manneen hojii ,Yuuniyeenota,Waldaa Hojii Gamtaa Bu'uuraa yookiin Interpiraayizoota Baajanni yookiin galii in isaanii waggaa Qr. 100,000,000 (miliyoona dhibba tokko) fi isaa gadi taë irratti kennuuf akkaataa Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyamameef jechuudha.

I.፩) "፪፻፭ ፪ የተ&ቁልት የሚሰጠበሙያ"
ማለት አመታዊ ቤጀታዎች ወይም ገቢዎች በር 10,000,000.00 (አስር ማረጋገጫ) እና ኮከሮ በታች በሆነ ተቆማት፡ ማህበራት፡ የእውጥ፡ መሰረታዊ የህብረት ስራ ማህበራት ወይም እንተርጋሪዎች የሚሰጠ አያያዝ አገልግሎት እንዲሰጥ በመስራቶ በቱ የተ&ቁልት የሚሰጠ አያያዝ ማለት ነው፡፡

I.፪) "አዲታር" ማለት የአዲት የመያ
በቃቻ ማረጋገጫ ማህበራት ፍርድ በአዲት ስራ ለይ በግል ወይም በማህበር ለመሰማራት የሚሰጠ አያያዝ ተከክለኛነት፡ የሚሰጠ አዲት ስራ ማረጋገጫ እና ተያያዥ የሚሰጠ ማለት ነው፡፡

I.፫) "የተ&ቁልት አዲታር" ማለት
የአዲት ስራ አገልግሎት በግል ወይም በማህበር ለመሰራት በተሸጠው መሰረት በመስራቶ በቱ የተ&ቁልት ማለመያ ማለት ነው፡፡

I.፬) "፪፻፭ ፧ የተ&ቁልት አዲታር"
ማለት የአዲት ስራ አገልግሎት በሁለም የ፪፻፭ ለይ ለማግኘት ተቆማት፡ የአዲት አገልግሎት ለመሰጣት በተሸጠው የሚሰጠ መሰረት በመስራቶ በቱ የተ&ቁልት ማለመያ ማለት ነው፡፡

I.፭) "፪፻፭ ፧ የተ&ቁልት አዲታር"
ማለት አመታዊ ቤጀታዎች ወይም ገቢዎች በር 500,000,000.00 (አንድ መቶ ማረጋገጫ) እና ኮከሮ በታች የሚሰጠ ማህበራት፡ ተቆማት፡ መስራቶ በታች፡ የእውጥ፡ መሰረታዊ የህብረት ስራ ማህበራት ወይም እንተርጋሪዎች የአዲት ስራ አገልግሎት እንዲሰጥ በተሸጠው መሰረት በመስራቶ በቱ የተ&ቁልት ማለመያ ማለት ነው፡፡

I.፮) "፪፻፭ ፪ የተ&ቁልት አዲታር"
ማለት አመታዊ ቤጀታዎች ወይም ገቢዎች በር 100,000,000.00 (አንድ መቶ ማረጋገጫ) እና ኮከሮ በታች የሚሰጠ ማህበራት፡ ተቆማት፡ መስራቶ በታች፡ የእውጥ፡ መሰረታዊ የህብረት ስራ ማህበር ወይም እንተርጋሪዎች ለይ የአዲት ስራ አገልግሎት እንዲሰጥ በተሸጠው መሰረት በመስራቶ በቱ የተ&ቁልት ማለመያ ማለት ነው፡፡

12. "Level four authorized account" means accountant who is authorized by the Office to render accounting service to institutes associations, unions or enterprises whose annual budget or income is less than 10,000,000 /ten million/.
13. "Auditor" means an organization or individual holding professional competence certificate that verifies accounting reports and recommends on the precision and completeness of such the report.
14. "Authorized Auditor" means an organization or individual authorized to render auditing service by the Office in accordance with this regulation.
15. "Level one authorized auditor" means an organization or individual authorized by the Office to render auditing service to institutes or offices found in all level pursuant to this regulation.
16. "Level two authorized auditor" means an auditor who is authorized by the Office to render auditing service to institutes associations, unions or enterprises whose annual budget or income is less than 500,000,000 /five hundred million/.
17. "Level three authorized auditor" means an auditor who is authorized by the Office to render auditing service to institutes associations, unions or enterprises whose annual budget or income is less than 100,000,000 /one hundred million/.

- 18) "Odiitara Eeyyamameef Sadarkaa 4 ffaa" jechuun ogeessota waldaad-haan gurmaa'anii tajaajila hojii odiitii Yuuniyenota ,Man-neen hojii ,Waldaa Hojii Gamtaa Bu'uuraa, Waldaalee Interpiraay-izoota Maakroo Xixiinqaa (IMX) baajanni yookiin galiin isaanii waggaa Qr.10,000,000 (miliyoona kudhan) fi isaa gadi irratti kennuuf akkaataa Dambii kanaatiin Mana Hojichaan kan eeyyama-meef jechuudha.
- 19) "Waldaa" jechuun Waldaa Bu'uuraa Hojii Gamtaa, Yuuniyenoota Hojii Gamtaa, Feedereeshinii Hojii Gamtaa, Waldaa Misoomaa, Waldaa Faayinaansii, Waldaa ogummaa adda addaa fi Waldaa Hawaasummaa kamiyyuu jechuudha.
- 20) "Waldaa Ogummaa" jechuun sadarkaa Naannootti yookiin Biyyaatti yookiin Addunyaatti beekamtii kan qabuu fi Mana Hojii Odiitara Muummichaa Feeder-aalaan yookiin Mana Hojii Odiitara Muummicha Oromiyaatiin fudhatama kan argate waldaa ogummaa qabiinsa herregaa fi odiitii jechuudha.
- 21) "Waldaa Ogeessota Hojii Odiitii" jechuun ogeessota ulaagaalee Dambii kana keessatti tumame guutanii akkaataa seera gurmaa'ina Waldaalee Naannoo Oromiyaatiin gurmaa'anii qaama gurmeessu irraa qaama seerum-maa argatanii tajaajila hojii odiitii naannicha keessatti kan kennan jechuudha.
- 22) "Waldaa Ogeessota Qabiinsa Her-regaa" jechuun ogeessota ulaagaalee Dambii kana keessatti tumame guutanii akkaataa seera gurmaa'ina waldaalee Naannoo Oromiyaatiin gurmaa'anii qaama gurmeessu irraa qaama seerum-maa argatanii tajaajila hojii her-regaa naannicha keessatti kan kennan jechuudha.
- 23) "Waraqaa Ragaa" jechuun ogees-sota odiitii fi ogeessota her-regaatiif gahumsa ogummaa isaa-nii mirkaneessuuf ragaa qaama dhimmi ilaaluun yookiin mana hojichaatiin kennamudha.

- I.፪) "ዳራሽ 4 የተፈቀደለት አካል"**
ማለት አመታዊ ቤቶችው ወይም
በ1,000,000.00 (አስር ማላያን) እና ካሱ ቤቶች
የሁነ ማህበት፡ተቋማት፡ መሰረዱ
በቶች፡ የኔግድ፡ መሰረታዊ የህበት
በሸጻ ማህበት ወይም ድንብ አነስተኛ
እና ተቋን አንተርፕራይት
የአዲት ሰራ አገልግሎት አንዳሳጥ
በዚህ ደንብ መሰረት በመሰረም በተ
የተፈቀደለት ባለሙያ ማለት ነው፡፡
- I.፫) "ማህበር" ማለት መሰረታዊ
የህበት ሰራ ማህበር፡ የህበት ሰራ
የኔግድ፡ የህበት ሰራ ፍዴራልኝ፡
የልማት ማህበር፡ የፋይናንስ
ማህበር፡ የልቦ ሌቦ መሆኑ ማህበር
እና ማንኛውም ህበትነትነው ማህበር
ማለት ነው፡፡**
- I.፬) "የመሆኑ ማህበር" ማለት በከልል
ወይም በህንጻ ወይም በአስተኛው
ዳራሽ አውቅና ያለው እና በፊዴራል
የአዲት ቅና መሰረም በት ወይም
በአጠቃላይ የአዲት ቅና መሰረም በት
ተቀባይነት የገኘ የሚሰብ አያዝና
ወይም የአዲት የመሆኑ ማህበር ማለት
ነው፡፡**
- I.፭) "የአዲት ሰራ ባለሙያዎች ማህበር"**
ማለት በዚህ ደንብ ውስጥ የተፈነገውን
መሰረታዊነት አማራተው በአጠቃላይ
ከልል የማህበት አድራሻዎት ሆኖ
መሰረት ተደራሱትው ከከራራይ አካል
ሁዋዊ ሰውነት አግኗተው በከልል ወሰኑ
የአዲት ሰራ አገልግሎት የሚሰብ
ማለት ነው፡፡
- I.፮) "የሚሰብ አያዝና ባለሙያዎች
ማህበር" ማለት በዚህ ደንብ
ውሰድ የተፈነገውን መሰረታዊነት
አማራተው በአጠቃላይ ተደራሱት
የሚሰብ አድራሻዎት ሆኖ
መሰረት ተደራሱትው ከከራራይ አካል
ሁዋዊ ሰውነት አግኗተው በከልል ወሰኑ
የሚሰብ ሰራ አገልግሎት የሚሰብ
ማለት ነው፡፡**
- I.፯) "የምስክር ወረቀት" ማለት ለአዲት
ባለሙያዎች ወይም ለሚሰብ
ባለሙያዎች መሆኑ ቤቶችውን
ለማረጋገጥ ጉዳይ በማመሰከተው
አካል ወይም በመሰረም በተ የሚሰብ
ማሰረጃ ነው፡፡**

18. "Level four authorized auditor" means an auditor who is authorized by the Office to render auditing service to institutes associations, unions or enterprises whose annual budget or income is less than 10,000,000 /ten million/
19. "Association" means cooperative associations, cooperative unions, cooperative federation, development association, various professional associations, as well as any social association.
20. "Professional association" means accounting or auditing professional association that is recognized in regional, nationwide or internationally and accepted by the Oromia main auditor head office.
21. "Auditors' professional association" means associations that met the criteria identified under this regulation, organized in accordance with Oromia region associations organization law, recognized by organizing entities and rendering auditing service in the region.
22. "Accountants' professional association" means associations that met the criteria identified under this regulation, organized in accordance with Oromia region associations organization law, recognized by organizing entities and rendering accounting service in the region.
23. "Certificate" means evidence issued either by concerned body or the Office of the Oromia auditor General to verify the professional competency of auditors or accountants.

3. Ibsa Koorniyaa

Dambii kana keessatti jechi dhiiraan ibsame dubartiis ni dabalata.

4. Daangaa Raawwatiinsaa

Dambiin kun akkaataa Labsii Lak. 154/2002 Keewwata 7 Keewwata Xiqqaa 13-16tiin dhimmoota odiitaraa fi ogeessa herregaatiif eeyyama ogummaa kennuu, haroomsuu, dhoorkuu, fi haquu ilaachisee Naanno Oromiyaa keessatti raawwatamu hunda irratti raawwatiinsa ni qabaata.

KUTAA LAMA

Hojii, Ulaagaa Kenniinsa Eeyyama Ogummaa fi Sadarkaa Odiitara Eeyyamameef

5. Hojii Odiitara Eeyyamameefii Odiitarri eeyyamameef hojiilee armaan gadii ni qabaata:

- 1) Ibsoota herregaa qophaa'an odiitii gochuun yaada odiitii ni kenna.
- 2) Gorsa ogummaa odiitii ni kenna.
- 3) Sadarkaa eeyyamameef keesstti hojiilee odiitii waliin qunnamtii qaban hundaa ni raawwata.

6. Eeyyama Ogummaa odiitii Kennuuf Ulaagaalee Barbaachisan

- 1) Qormaata madaallii gahumsa ogummaa odiitii darbuu isaaniiif qaama dhimmi ilaalu irraa ragaa dhiheeffachuu kan danda'u;
- 2) Barumsa, muuxannoo hojii kallattiidhaanii fi akaakuu barnootaa Dambii kana keewwata 7 -10 jalatti tumaman kan guute;
- 3) Kuta hojii, meeshalee, kaappitalaa fi humna namaa barbaachisu kan guuttate;
- 4) Mana Murtiitiin mirgi ogummaa odiitarummaa isaa kan hin mul-qamne yookiin hin dhorkamne;
- 5) Muxaannoo hojii kan qabuu yoo taee naamusa ogummaa gaarii kan qabuu fi mana hojii keessatti hojeeete yookiin tajaajila kenneef irraa komiin ragaan deeggarama kan irratti hin dhiyaanne
- 6) Hoji odiitii gaggeessuu irraa dhoorkamee yoo ture yeroo turmaata dhoorkaa kan xumure;
- 7) Ogeessota odiitii qaxaree hojjachisu gahumsa ogummaa isaanii mirkaneessisee dhiheessuu kan danda'u;

ይ. የጊዜ አገልግሎት

በዚህ ደንብ ወሰኑ ወሰኑ በመንድ የታች የተገለጹው የስራትንም የታች የሚትቃል::

፩ የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ ደንብ በአዋጅ ቁጥር 154/2002 አንቀጽ 7 ዓላማ አንቀጽ 13-16 መሰረት አዲትርና ጥያቄ ወይም የሂሳብ ባለሙያዎችን በተመለከተ የመሆኑ ልማድ መሰረትና ማቅረብ ማቅረብ እና መሰረዝን በሚመለከት በእድሜ ክልል ወሰኑ የሚፈጸመው በሁሉም ሌሎች ተፈጻሚነት ይኖረዋል::

ክፍል ሁለት

የተፈጻሚነት አዲትር የመሆኑ ልማድ መሰረዝ መሰራርናት:: ስለ እና ይረዳ

፪. በተፈጻሚነት አዲትር የሚሰሩ ስራዎች የተፈጻሚነት አዲትር የሚከተሉት ተግባር ይኖረዋል::

፩) የተዘጋጀነትን የሂሳብ መማለሚዎችን አዲት በመጽሑፍ የአዲት አስተያየት ይለማል::

፪) የአዲት መሆኑ የሚከተሉት ይለማል::

፫) በተፈጻሚነት ይረዳ ወሰኑ አዲት ለመሆኑ ለማቅረብ የሚችል::

፬. የአዲት መሆኑ ልማድ ለመሰረት የሚያስፈልገት መሰራርናቶች

፩) የአዲት የመሆኑ ቀጥት ልተኞች መመዘኛ ማቅረብ ጥያቄ ከሚመለከተው እና ለመሰረጃ ማቅረብ የሚችል::

፪) በዚህ ደንብ አንቀጽ 7-10 ሲሆን የተፈጻሚነትን ትምህርናት:: ቁጥጥር የስራ ለምድ እና የተምህርናት አይነት ይሞላ::

፫) የሚያስፈልጋውን የስራ ክፍል:: መሰራዎች:: ካርታል እና የስው ዘዴል የሚችል::

፬) በፍርድ በት የአዲትርናት የመሆኑ መብቱ ያልተገኘል ወይም ያልተገኘ::

፭) የሥራ ለምድ:: መልካም መሆኑ ለተምህርና የስራ ለምድ:: የሚሰሩ መሆኑ ለተምህርና በጥቃቄ በመሰረጃ የተደገኘ ቁልጥ ያልቀበበት::

፮) የአዲት ስራን ከማካሂድ ትግራ የነበረ ከሆነ የአዲት የቀይታ ቤትዎች ይጠናቀቁ::

፯) ቁጥር የሚያስፈልጋውን የአዲት ባለሙያዎችን የመሆኑ ቀጥታውን እና ለማቅረብ የሚችል::

3. Gender Reference

Provisions of this regulation set out in the masculine gender shall also apply to the feminine gender.

4. Scope of Application

This regulation shall apply on matters regarding issuance, renewal suspension and cancellation of auditors and accountant professional license in Oromia National Regional State in accordance with article 7 sub article 13-16 of proclamation No. 154/2002.

Part Two**Requirment for Issuance of Professional Licensce Duty and Level****5. Responsibilities of an Authorized Auditor**

An authorized auditor shall have the following responsibilities:

1. Audits financial statements and issues recommendation,
2. Gives profession auditory advice,
3. Carries out all activities related to auditing duties under the level of authorization.

6. Criteria for the issuance of auditing professional license

- 1) He who is able to submit evidence, which certifies he has passed auditing professional competency examination from concerned body.
- 2) He who complements education direct work experience as well as field of study which are provided under articles 7-10 of this regulation.
- 3) He who fulfills the relevant preises, tools, capital and man power.
- 4) He, whose auditing or professional right is not cancelled or suspended.
- 5) He who has got professional license and who hadn't received any evidence – backed complaints by customers or offices he had served in.
- 6) He who finalized his period of suspension if he had ever been suspended from doing auditing activities.
- 7) He who is able to confirm the professional competency of auditing professionals he has employed and could submit thereof.

- 8) Haalli raawwii keewwata kanaa
qajeelfama bahuun kan murtaa'u
ta'a.

7. Odiitara Eeyyamameef Sadarkaa Iffaa

Waldaa yookiin Dhaabbata Ogees-sota Herregaa Addunyaa beekkamaa ta'e irraa sertifikkeetii gahumsaa fi beekkamti ogummaa Herregaa kan qabu yookiin Ogummaa herregaa paabilikii tiin sertifikkeettii beekka-mtii kan qabu ta'ee, odiitii alaa tiin muuxannoo hojii waggaa 2 (lama) kan qabu.

8. Odiitara Eevyamameef Sadarkaa 2ffaa

Barumsa Qabiinsa Herregaa yookiin Qabiinsa Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansa yookiin Hooggansa Biizinesii yookiin Barnoota biizinesii yookiin Ikonomiksii yookiin Herrega Kooppereetiivii fi odiitii yookiin kan kana waliin qunnamtii qabuun:

- 1) Digrii jalqabaa yookiin Digrii j alqaba waliin kan waligitu kan qabuu fi odiitii alaa irratti muuxanoo hojii waggaa 7 (torba) kan qabu yookiin odiitii keessaatiin muuxannoo hojii waggaa 9(sagal) kan qabu; yookiin
  - 2) Digrii maastireetii kan qabuu fi odiitii alaa irratti muuxannoo hojii waggaa 5 (shan) kan qabu yookiin odiitii keessaatiin muuxannoo hojii waggaa 7(torba) kan qabu; yookiin
  - 3) Digrii dooktireetii kan qabuu fi odiitara alaa ta'uun muuxannoo hojii waggaa 3 (sadi) kan qabu yookiin odiitii keessaatiin muuxannoo hojii waggaa 5(shan) kan qabu ta'uun qaba.

9.Odiitara Eevyamameef Sadarkaa 3ffaa

Barumsa Qabiinsa Herregaa yookiin Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansaa yookiin Hooggansa Biizinesii yookiin Barnoota biizinesii yookiin Ikonomiksii yookiin Herrega Kooppereetiivii fi odiitii yookiin kan kana waliin qunnamtii qabuun:

ቸ) የዘመን አንቀጽ እራዳዎም በማረጋገጥ
መመሪያ የማረጋገጥ ይሆናል::

ቁ. ይረዳ 1 የተፈቀደለት አዲቶር
እውቅና ካለው ከከላምናቀፍ የሚሰብ
ባለሙያዎች ማህበር ወይም ደርጅት
የበቃት ስርተሸከት እና የሚሰብ መያ
እውቅና ያለው ወይም በተዘለካ ሂሳብ
መያ የእውቅና ስርተሸከት ያለው ሆኖ
በወጪ አዲት የ2 (ሁለት) አመት የስራ
ልምድ ያለው::

ቸ. ፭፻፭ ፲ የተረፈሰለት አዲተር
በሂሳብ አያያዝ ትምህርት ወይም በሂሳብ
አያያዝ እና ቁጥጥል ወይም በሂሳብ
መረጃ ስርዓት ወይም በእመራር ወይም
በበትነስ እመራር ወይም በበትነስ
ወይም በእኩልሞሽኑ ትምህርት ወይም
በከተማውኑ ማስቀመጥ አያያዝ እና አዲት
ወይም ካዘጋጀ ጋር ተማማሪነት ባለው
ታምህርት፤

እ) የመጀመሪያ ድንጋጌ ወይም ካመጀመሪያ
ደንጋጌ ዓይ ተመጥጣች የሆነ ያለው
እና በዚህ አዲት ላይ የ7 (አዲት)
ካመት የስራ ልምድ ያለው ወይም
በዚህ አዲት የ9 (ዘጋጀ) እመት
የሰራ ልምድ ያለው ወይም

፩) የመሰተርና ድንጋጌ ያለው እና በዚያ
እዲት ለይ የ፭ (አምስት) አመት የሰራ-
ልምድ ያለው ወይም በዚያ አመት
የ፭ (ሰባት) አመት የሰራ ለምድ
የለው ወይም፣

ይ) የደክትናት ድማር ያለው እና በዚያ
አዲት ሌይ የ3 (ሳሰት) አመት የሰራ
ልምድ ያለው ወይም በዚተኛ አዲት
የ5 (አምስት) አመት የሰራ ሌምድ
የለው መሆኑን አለበት::

ይ. ይረዳ 3 የተፈቀሰት አዲትር
በሂሳብ አያያዝ ትምህርት ወይም
በሂሳብ እና ፪.ይኖንስ ወይም በሂሳብ
መረዳ ለርቃት ወይም በእውራር ወይም
በበትነስ አውራር ወይም በበትነስ
ወይም በእውጥማት ትምህርት ወይም
በከተል-ኤብ ሂሳብ አያያዝ እና አዲት
ወይም ክዘሱ ጋር ተማማችነት ባለው
ታምህርት፡

- 8) The application of this article shall be defined by the upcoming procedure.

7. Level one authorized auditor

Competency certificate and accounting recognition from any recognized international association or organization of accountants, or certificate in public accounting with 2 years (two years) of experience in external auditing.

8. Level two authorized auditor

In accounting or accounting and finance or accounting information system or management or business management or business or economics or cooperative accounting and audit or in any other related fields:

1. First degree or equivalent education and 7 (seven) years of experience for external audit as well as 9 (nine) years of experience for internal auditing.
  2. M.A. degree and 5 (five) years of experience for external audit as well as 7 (seven) years of experience for internal auditing.
  3. PhD and 3 (three) years of experience for external audit as well as 5 (five) years of experience for internal auditing.

9. Level three authorized auditor

In accounting or accounting and finance or accounting information system or management or business management or business or economics or cooperative accounting and audit or in any other related fields:

- 1) Digrii jalqabaa yookiin Digrii jalqaba waliin kan waligitu qabaatee Odiitii alaatiin muuxanno hojii waggaa 6 (jaha) yookiin odiitii keessaa, Odiitara waldaa, murteessaa gibiraa fi sassaabbii irratti Inispeektarummaadhaan muuxanno hojii waggaa 8 (sad-deet) kan qabu;
- 2) Digrii maaстireetii kan qabuu fi odiitii alaa irratti muuxanno hojii waggaa 4 (afur) kan qabu yookiin odiitii keessatiin muuxanno hojii waggaa 6 (jaha) kan qabu.

10. Odiitara Eeyyamameef Sadarkaa 4ffaa

Barumsa Qabiinsa Herregaa yookiin Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansa yookiin Hooggansa Biizinesii yookiin Barnoota biizinesii yookiin Ikomiksii yookiin Herrega Kooppereetiivii fi odiitii yookiin kan kana waliin qunnamtii qabuun:

- 1) Digrii jalqabaa yookiin Digrii jalqaba waliin kan waligitu fi muuxanno hojii waggaa 0 (zeeroo) qabaatee waldaadhaan qaama dhimmi ilaaluun kan gurmaae;
- 2) Leenjii gabaabaa Mana Hojichaati in kennamu fudhatee haala gaariidhaan kan xumure.
- 3) Raawwiin tumaalee keewwata kanaa qajeelfamaan kan murtaa'u ta'a.

KUTAA SADII

Hojii, Ulaagaa Kenniinsa Eeyyama Ogummaa fi Sadarkaa Ogeessa Qabiinsa Herregaa Eeyyamameef

11. Hojii Ogeessa Qabiinsa Herregaa Eeyyamameef

Ogeessi Qabiinsa Herregaa eeyyamameef hojilee arman gadii ni qabaata:

- 1) Herrega taaksii hojjachuu;
- 2) Sirna qabiinsa herregaa fi sirna to'annoo keessaa diriirsuu;
- 3) Karoora baajataa qopheessuu;
- 4) Seecaa hojii faayinaansii raachuu;
- 5) Herrega cufuu;
- 6) Gorsa ogummaa herregaa kenuu;
- 7) Ibsoota faayinaansii qopheessuu;
- 8) Sadarkaa Eeyyamni kennameef keessatti hojii qabiinsa herregaa waliin qunnamtii qaban hunda raawwachuu.

- ፩) የመጀመሪያ ደንብ ወይም ካመጀመሪያ
ደንብ ጋር ተመማሪ የሆነ ፍርድ
በወጪ አዲት የፌ (ከፍተት) አመት
የሰራ ለምድ ወይም በውስጥ አዲት
የማህበር አዲትር፣ በግብር መወሰኑ
እና አስቀባቢ ላይ በኢትዮጵትናት
የፌ (ከፍተት) አመት የሰራ ለምድ ያለው፡
፪) የማስተርጓል ደንብ ያለው እና በውጪ
አዲት ላይ የፌ (ከፍተት) አመት የሰራ
ለምድ ያለው ወይም በውስጥ አዲት
የፌ (ከፍተት) አመት የሰራ ለምድ
የለው፡

- ፫. ደረጃ 4 የተፈቀሰት አዲትር
በሂሳብ አያያዝ ትምህርት ወይም
በሂሳብ እና ቁይናንስ ወይም በሂሳብ
መረጃ ለርዓት ወይም በአመራር ወይም
በበትነት አመራር ወይም በበትነት
ወይም በአካውቃዎች ትምህርት ወይም
በከተልቸው ማረጋገጫ አያያዝ እና አዲት
ወይም ኮዘዣ ጋር ተማማችነት ባለው
ትምህርት፡
፬) የመጀመሪያ ደንብ ወይም ካመጀመሪያ
ደንብ ጋር ተመማሪ የሆነ ፍርድ
እና የፌ (ከፍተት) አመት የሰራ ለምድ
ፍርድ ጉዳይ በማስወሰኑው እና
የማህበር የተፈጸመ፡
፭) በመስራው በቱ የሚሰጠውን አዋጅ
ስላምና ተቀብሎ በጥሩ ሆኖታ
ይጠናቀው፡
፮) የዘመና አንቀጽ ደንብዎች አፈጻጸም
በመመራያ የሚሰጠውን ይሆናል፡፡

- ክፍል ለሰት
የተፈቀሰት የሂሳብ አያያዝ ባለሙያ
ፈቅድ መስጠት መስራርት፡ ስራ እና ደረጃ
፩፭. በተፈቀሰት የሂሳብ አያያዝ ባለሙያ
የሚሰሩ ለራውች
በሂሳብ አያያዝ መሆኑ የተፈቀሰት
ባለሙያ ኮዘዣ የሚከተሉት ተማማች
ይኖሩታል፡
፪) የተከሰ ማረጋገጫ፡
፫) የሂሳብ አያያዝ ለርዓት እና የውስጥ
የቆጥጥር ለርዓት መስርታት፡
፬) የበታች አቅድ ማዘጋጀት፡
፭) የፌዴራል ትንተና ስራ ማከናወን
፮) ማረጋገጫ፡
፯) የሂሳብ መሆኑ የሚከተሉት
፩) የፌዴራል መግለጫዎችን ማዘጋጀት፡
፪) በተሰጠው የውሃያ ልቅድ ደረጃ ወሰጥ
ከሂሳብ አያያዝ ጋር ተማማችነት
የለውን ሁሉንም ስራ ማከናወን፡

1. First degree or equivalent educational level and 6 (six) years of experience for external audit or 8 (eight) years of experience in internal auditing, associations' auditing, or as inspector in tax regulation and collection.

2. M.A. degree and 4 (four) years of experience for external audit as well as 6 (six) years of experience for internal auditing.

10. Level four authorized auditor

In accounting or accounting and finance or accounting information system or management or business management or business or economics or cooperative accounting and audit or in any other related fields:

1. First degree or equivalent education and 0 (zero) years of experience and who is organized in associations by concerned body,
2. He who has participated in short term trainings given by Office and completed with good standing.
3. The application of this article shall be defined by the upcoming procedure

Part Three

Requirements for Issuance of Professional License Duty and Level Tasks to be done by Authorized Accountant

11. An authorized accountant shall have the following duties

1. Tax accounting tasks,
2. Extension of accounting and intnal controlling system,
3. Preparing budget plan,
4. Financial analysis,
5. Closing account,
6. Giving professional advice on accounting,
7. Preparing financial statement and
8. Carries out all activities related to auditing tasks under level of authorization.

12.Eeyyamaa Ogummaa Qabiinsa Herregaa Kennuuf Ulaagaalee Bar- baachisan

- 1) Qormaata madaallii gahumsa ogummaa herregaa darbuuisatiif qaama dhimmi ilaalu irraa ragaa dhiheeffachuu kan danda'u;
  - 2) Barumsa, muuxannoo hojii kal lattiidhaanii fi akaakuu barnootaa Dambii kana Keewwata 13-16 jalatti tumaman kan guute;
  - 3) Kutaahojii, meeshaaLEE,kaappitaalaa fi humna namaa barbaachisu kan guut-tate ;
  - 4) Mana Murtiitiin mirgi ogummaa hojii herregaa isaa kan hin mulqamne yookiin hin dhorkamne;
  - 5) Naamuska ogummaa gaarii kan qbuu fi maamiloota tajaajila kenneef irraa komiin ragaan deeggaramne kan irratti hin dhiyaanne;
  - 6) Hoji herregaa gaggeessuu irraa dhoorkamee yoo ture yeroo turmaata dhoorkaa kan xumure;
  - 7) Ogeessota herregaa qaxaree hojachiisuu gahumsa ogummaa isaanii mirkaneessisee beeksiisuu kan danda'u;
  - 8) Haalli raawwii tumaalee Keewwata kanaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

13. Ogeessa Herregaa Sadarkaa Iffaa

Eeyyamameef

Waldaa yookiin Dhaabbata Ogeesso-ta Herregaa Addunyaa beekkamaa ta  irraa Sertifikkeetii gahumsaa fi beekkamti ogummaa Herregaa kan qabu yookiin Ogummaa herregaa paabilikii tiin sertifikkeettii beek-kamti qabaatee hojii herregaatiin muuxannoo hojii waggaa 1 (tokko) kan qabu.

14. Ogeessa Herregaa Sadarkaa 2ffaa

Eeyyamameef

Barumsa Qabiinsa Herregaa yookiin Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansaa yookiin Hooggansa Biizinesii yookiin Barnoota biizinesii yookiin Ikonomiksii yookiin Herrega Kooppereetiivii fi odiitii yookiin kan kana waliin qunnamtii qabuun:

**ՀՅՈՒ ԳՐԱ Թ/ԸՆԴ ԴՅ Մ
ԵՐ.ՔՎՃՈ հԵՔԻ ՊՄ.Ք Հ.ՓԸ ԼՄՆՈՒ
ԾԿ ԾԸՆ ԾԸՆ ԾԸՆ**

፩) የሂሳብ የሙያ በቻት ፊተና መመዘኛ
ማለፈናን ገዳይ ከሚመለከተው አካል
ማስረጃ ማቅረብ ለማቻል፤

፪) በዚህ ደንብ አንቀጽ 13-16 ስር
የተደንገገትናን ትምህርት፤ ቅጥተኛ
የሰራ ለምድ እና የትምህርት አይነት
ያጠቃለ፤

፫) የሚያስፈልግዎን የሰራ ከፍል፤
መስረታዊዎች፤ ከተቻል እና የሰው
አይደለ ያጠቃለ፤

፬) በፍርድ በት የሂሳብ ስራ የሙያ
መብት ያልተገኘ኏ ወይም ያልተገኘ፤

፭) መልካም መያዊ ስነ-ምግባር ያለው
እና አገልግሎት ከከተማው
ደንበቃቸው በማስረጃ የተደንገል ቁልጥ
ያልቀረበበት፤

፮) የሂሳብ ስራን ከሚከሂድ ታዋሪ የነበረ
ከሁኔን የእንዲ የቆይታ ገዢውን
ያጠናቀቀ፤

፯) ቅጥር የሚያስፈልቶዎን የሂሳብ
በለመያዎችን የሙያ በቻቶችዎን
አረጋግጣ ለማቅረብ የሚቻል፤

፩) በዚህ ደንብ የአፈጋጌም ሆኖታ
በማውጣው መመሪያ የሚውሉን
ይሆኝል፤

ԵՐԵՎԱՆ 1 ՔԻԱԿՔԱՂԴԵՐ ՔՎՃԱՌ ՊԼԹՄ-Ք
ՀԱՅ-ՔԴ ԿԱՎ ՀԱԼԹԹԱԿԳԲ ՔՎՃԱՌ
ՊԼԹՄ-ՔՄԴ ՊՍՍԱԾ ԹՁԹԹ ՀԸԸՔԴԵՐ
ՔԱՓԴԵՐ ԱԾԴՔԱԽԵՐ ՀԴ ՔՎՃԱՌ Մ-Ք
ՀԱՅ-ՔԴ ՔՃՈ ԹՁԹԹ ՈՒՊՈԽ ԿՃԱՌ
Մ-Ք ՀԱՅ-ՔԴ ԱԾԴՔԱԽԵՐ ՔՃՈ ՄՎԴ
ՈՎՃԱՌ ՈՒ Ք1 (ՀՅՀ) ՀԱՄԴԵՐ ՔՈՒ
ԺԹՄԸ ՔՃՈ::

ለፌ.ቁረጥ 2 የተፈቀሰት የሂሳብ ባለሙያ
በሂሳብ አያያዝ ተምህርት ወይም
በሂሳብ እና ቁጥጥን ወይም በሂሳብ
መረጃ ስርዓት ወይም በአመራር ወይም
በበትነስናመራር ወይም በበትነስ
ወይም በኢትዮጵያ ተምህርት ወይም
በከተማና ሂሳብ አያያዝ እና አዲት
ወይም ከዚህ ዘር ተዘማሪነት ባለው
ተምህርት፣

12. Criteria for the issuance of accounting professional license

- 1) He who is able to submit evidence, which certifies he has passed accounting professional competency examination from concerned body,
  - 2) He who complements education, direct work experience as well as field of study which are provided under articles 13-16 of this regulation,
  - 3) He who fulfills the relevant preises, tools, capital and man power,
  - 4) He whose accounting professional right is not cancelled or suspended,
  - 5) He who has got professional license and who hadn't received any evidence backed complaints by customers or offices he had served in,
  - 6) He who finalized his period of suspension if he had ever been suspended from doing accounting activities,
  - 7) He who is able to confirm the professional competency of auditing professionals he has employed and could submit thereof and
  - 8) The application of this article shall be provided by the upcoming directive,

13. Level one Authorized Accountant

Competency certificate and accounting recognition from any recognized international association or organization of accountants, or certificate in public accounting with 1 year (one year) of experience.

14. Level Two Authorized Accountant

In accounting or accounting and finance or accounting information system or management or business management or business or economics or cooperative accounting and audit or in any other related fields:

- 1) Digrii jalqabaa yookiin Digrii jalqba waliin kan waligitu kan qabu taee, hojii herregaa yookiin odiitii alaa yookiin keessaa irratti muuxannoo hojii waggaa 6(jaha) kan qabu; yookiin dhaabbata beekamaa sirna qabiinsa herrega dachaa hordofu keessatti yookiin Mana hojii mootummaa keessatti hojii faayinaansii yookiin qabiinsa herregaa yookiin odiitii alaa yookiin keessaa irratti sadarkaa ittigafatamummaan waggaa 5 (shan) kan qabu; yookiin
- 2) Digrii maastireetii kan qabu taee, hojii herregaa yookiin odiitii alaa yookiin keessaa irratti muuxannoo hojii waggaa 4(afur) kan qabu; yookiin dhaabbata beekamaa sirna qabiinsa herrega dachaa hordofu keessatti yookiin Mana hojii mootummaa keessatti hojii herregaa yookiin odiitii alaa yookiin odiitii keessaa irratti sadarkaa ittigafatamummaan waggaa 3(sadi) kan hojjete; yookiin
- 3) Digrii maastireetii qabaatee yuuni iversiitii yookiin koolleejii beekamoo barumsa Akkaawuntiingii eebbisiisu keessatti barumsa qabiinsa herregaa sagantaa Digrii irratti waggaa 5(shan) kan barsiise; yookiin
- 4) Digrii dooktireetii kan qabu taee, hojii herregaa yookiin odiitii alaa yookiin odiitii keessaa irratti muuxannoo hojii waggaa 2(lama) kan qabu yookiin dhaabbata beekamaa sirna qabiinsa herrega dachaa hordofu keessatti yookiin Mana Hojii Mootummaa keessatti hojii herregaa yookiin odiitii alaa yookiin odiitii keessaa irratti sadarkaa ittigafatamummaan waggaa 1 (tokko) kan hojjete.

15. Ogeessa Herregaa Sadarkaa 3ffaa Eeyyamameef

Barumsa Qabiinsa Herregaa yookiin Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansa yookiin Hooggansa Biizinesii yookiin Barnoota biizinesii yookiin Ikonomiksii yookiin Herrega Kooppereetiivii fi odiitii yookiin kan kana waliin qunnamtii qabuun:

- ፩) የመጀመሪያ ደንብ ወይም ካመጀመሪያ
ዶንብ ጥር ተመማጣቸ የወን የለው
መይም በወሰኑ አዲት ላይ የ፭
(ስድስት) አመት የሰራ ልምድ
የለው ወይም በወሰኑ አዲት ወይም
የጥምር ማሳ አያያዝ ስርዓት
በሚከተል አውቅና በለው ድርጅት
ወሰኑ ወይም በመገኘነት መሰራያ
በት ወሰኑ በፋይናንስ ሲሆ ወይም
በሚሳ አያያዝ ወይም በወጪ ወይም
በወሰኑ አዲት ላይ በታላፊነት ደረጃ
የ፭ (ስድስት) አመት የሰራ ልምድ
የለው ወይም
- ፪) የማስተርስ ደንብ የለው ሆኖ በሚሳ
ሲ በወጪ ወይም በወሰኑ አዲት
ለይ የ፭ (ስድስት) አመት የሰራ ልምድ
የለው ወይም በመገኘነት መሰራያ
በት ወሰኑ በፋይናንስ ሲሆ ወይም
በሚሳ አያያዝ ወይም በወጪ ወይም
በወሰኑ አዲት ላይ በታላፊነት ደረጃ
የ፭ (ስድስት) አመት የሰራ ልምድ
የለው ወይም
- ፫) የደክትሬት ደንብ የለው ሆኖ በኢትዮጵያ
ትምህርት በሚያስተርቃ አውቅ
የነጋሪር ወይም ካለቸ ወሰኑ
በሚሳ አያያዝ ትምህርት በደንብ
ጥርጋዎም ላይ 5 (አምስት) አመት
የስተማሪ ወይም
- ፬) የደክትሬት ደንብ የለው ሆኖ በሚሳ
ሲ ወይም በወጪ ወይም በወሰኑ
አዲት ላይ የ፭ (ሁለት) አመት የሰራ
ለምድ የለው ወይም የጥምር ማሳ
አያያዝ ስርዓት በሚከተል አውቅና
በለው ድርጅት ወሰኑ ወይም
በመገኘነት መሰራያ ቤት ወሰኑ
በሚሳ ሲሆ ወይም በወጪ አዲት
ውይም በወሰኑ አዲት ላይ በታላፊነት
ዳረጃ 1 (አንድ) የሰራ::
- ፭) ደረጃ 3 የተፈቀደለት የሚሳ ባለሙያ
በሚሳ አና ቁጥርን ወይም በሚሳ
መረጃ ስርዓት ወይም በከመራር ወይም
በበትነስ አመራር ወይም በበትነስ
ውይም በኢትዮጵያ ትምህርት ወይም
በኢትራቴሽን ማሳ አና አዲት ወይም
ከተማ ጥር ተማማችነት ባለው ትምህርት::

- 1) First degree or equivalent education and 6 (six) years of experience in accounting or external and internal auditing or 5 (five) years of experience in internal auditing in an organization that practices joint accounting system or in any governmental office in higher position in finance or accounting or in both internal and external auditing or
- 2) M.A. degree and 4 (four) years of experience in external and internal auditing or as well as 3 (three) years of experience working in higher position in governmental office in finance or accounting or external and internal auditing or
- 3) PhD holder and who has taught accounting for 5(five) years in any recognized university and college that graduates students in accounting course (three) years of experience for external audit as well as 5 (five) years of experience for internal auditing or
- 4) PhD and 2 (Two) years of experience in accounting or external and internal auditing or 1 (one) year of experience in internal auditing in an organization that practices joint accounting system or in any governmental office in higher position in accounting or in both internal and external auditing.

15. Level Three Authorized Accountant

In accounting or accounting and finance or accounting information system or management or business management or business or economics or cooperative accounting and audit or in any other related fields:

- 1) Digrii jalqabaa yookiin Digrii jalqaba waliin kan waligitu qabaatee yuuniiversiitii yookiin koolleejii beekamoo barumsa Akkaawuntiingii eebbisiisu keessatti barumsa qabiinsa herregaa sagantaan Digrii irratti wagga 4 (afur) kan barsiise yookiin hojii herregaa yookiin odiitii alaa yookiin keessaan irratti muuxxannoo hojii wagga 4 (afur) kan qabu;
- 2) Digrii maastireetii fi hojii herregaa irratti muuxxannoo hojii wagga sadi (3) kan qabu yookiin odiitii keessaatiin yookiin alaatiin muuxxannoo hojii wagga 4 (afur) kan qabu.

16. Ogeessa Herregaa Sadarkaa 4ffaa Eeyyamameef

Barumsa Qabiinsa Herregaa yookiin Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansaa yookiin Hooggansaa Biizinessii yookiin Barnoota biizinessii yookiin Ikonomiksii yookiin Herrega Kooppereetiivii fi Odiitii yookiin kan kana waliin qunnamtii qabuun:

- 1) Digrii jalqabaa yookiin Digrii jalqaba waliin kan waligitu fi muuxxannoo hojii wagga 0 (zeeroo) qabaatee waldaadhaan qaama dhimmi ilaaluun kan gurmaae;
- 2) Leenjii gabaabaa Mana Hojichaatiin kennamu fudhatee haala gaariidhaan kan xumure.
- 3) Raawwiin tumaalee keewwata kanaa qajeelfamaan kan murtaa'u ta'a.

KUTAA AFUR

Dhaabbilee yookiin Manneen Hojii Odiitarrii yookiin Ogeessi Herregaa Dhuunfaan yookiin Waldaan Eeyyamameef Irratti Hojjetan

17. Odiitarrii yookiin ogeessi herregaa dhuunfaan yookiin waldaadhaan eeyyamameef:

- 1) Dhaabbilee armaan gadiitti tarreef faman irratti hojjechuu ni danda'a:
- (a) Dhaabbataa misooma mootummaa;
  - (b) Dhabbata miti-mootummaa;
  - (c) Dhabbilee Dhuunfaa
  - (d) Feedereshinii waldaa gamtaa;

፩) የመጀመሪያ ደንብ ወይም ካመጀመራያ
ዶንብ ወር ተመማጥና የሁነ
የርሱ በአካውንድታን ትምህርት
በማሸስመርቁ እውቀና ባለው
የነበረርሰት ወይም ካለፈ ወሰጥ
በሂሳብ እያምና ትምህርት በደንብ
ተርጉራም ላይ 4 (አራት) አመት
የስተማረ ወይም ሂሂሳብ ለራ ወይም
በውጥ ወይም በውስጥ እቅት ላይ
የ4 (አራት) አመት የስራ ለምድ
የለው::

፪) ማስተርሰ ደንብ እና ሂሂሳብ ለራ
ለይ የ3 (ለስት) አመት የስራ ለምድ
የለው ወይም በውስጥ ወይም በውጥ
እቅት የ4 (አራት) አመት የስራ
ለምድ የለው::

፫. ደረጃ 4 የተፈቀደለት የሂሳብ ባለውም
በሂሳብ እያምና ትምህርት ወይም
በሂሳብ እና ፫ይናንስ ወይም ሂሂሳብ
መረጃ ስርዓት ወይም በአመራር ወይም
በበትነት አመራር ወይም በበትነት
ውይም በኢትዮጵያ ትምህርት ወይም
በኢትዮጵያ ሂሂሳብ እና እቅት ወይም
ከተሆ ወር ተማማሪነት ባለው ትምህርት::

፬. የመጀመሪያ ደንብ ወይም ካመጀመራያ
ዶንብ ወር ተመማጥና የሁነ እና
የ0 (ዘር) አመት የስራ ለምድ ይዘ
በማሸስመር ከሚመለከተው አካል ወር
የተፈረሱ::

፭. በመስራይ በቱ የሚሰጠውን ለማስተካከል
ውለድ በጥሩ ሆኖታ የጠናቀቀ::

፮. የዚህ እንቀጽ እናደግም በማውጣው
መመሪያ የሚውሉን ይህንል::

ከፍል አራት

በግል ወይም በማሸስመር የተፈቀደለት
እቅተር ወይም የሂሳብ ባለውም የሚያሩ
ተቋማት ወይም መሥራያ በጥቃት

፪. በግል ወይም በማሸስመር የተፈቀደለት
እቅተር ወይም የሂሳብ ባለውም::

፫) ከተሆ በጥቃት በተዘረዘሩት ተቋማት
ለይ ለመፈጸም ይችላል::
(ሀ) በመንግባትዋ መሥራያ በጥቃት::
(ለ) በመንግባትዋ የልማት ይረዳች::
(ሐ) በመንግባትዋ የልማት ይረዳች::
(መ) በአገልግሎት ለሥራ ማሸስመር ፈጻድሽን::

1) First degree or equivalent education and who has taught accounting for 4(four) years in any recognized university and college that graduates students in accounting course (three) years of experience for external audit as well as 4 (four) years of experience for internal auditing or

2) M.A. degree and 3 (three) years of experience in accounting or 4 (four) years of experience for internal auditing.

16. Level Four Authorized Auditor

In accounting or accounting and finance or accounting information system or management or business management or business or economics or cooperative accounting and audit or in any other related fields:

1. First degree or equivalent education and 0 (zero) years of experience
2. He who has participated in short term trainings given by Office of the Oromia Auditor General and completed with good standing.
3. The application of this article shall be described by the upcoming directive.

Part Four

Institutes or offices in which an Organized or Individual Authorized Auditor or Accountant may work in

17. An auditor or an accountant who is authorized either individually or in group

- 1) May work in institutes listed below:
  - (a) Governmental offices or
  - (b) State developmental organizations or
  - (c) Non-governmental organizations or
  - (d) Cooperative federation or

ዶንብ ቁጥር ማረጋገጫ ጥሩ ነው	ክፍል የተዘረዘሩት መሆኑን ስምምነት
(e) Manneen hojii mootummaa;	(ሀ) የማል ድርጅቶች
(f) Koolleejji sadarkaa adda addaa;	(ለ) በአስተዳደር ሥራ ማህበር የኩጥን;
(g) Waldaa bu'uuraa hojii gamtaa;	(ሐ) በልዋ ለላ ደረጃ የሉ ከለዎች፡
(h) Waldaalee Inteerpiraayzii M a a k r o o X i x i i q q a a ' n gurmaa'an;	(ሻ) በመሠረታዊ የሕዝብ ሥራ ማህበር፡
(i) Yuuniyeeenii waldaa hojii gamtaa;	(ቀ) በኢትዮጵያ ተቃዋን የተፈረሰው መክቡር፡
2) Keewwata kana Keewwata Xiqqaa 1(a) - (i) jalatti kan tumame akku- ma jirutti ta'ee, odiitarri dhuunfaa yookiin waldaadhaan gurmaa'e Manneen Hojii Mootummaa odi- itii gochuuf Mana Hojii odiitara Muummichaa wajjiin waliigaltee uumuun bakka bu'ummaa fudha- chuu qaba.	(፩) በዚህ አንቀጽ ፳-ስ አንቀጽ 1(ሀ) - (ቀ) ሥር የተፈነገው እንደተጠበቀ ሁኔታ በግል ወይም በማህበር ተደራሽቶ የመንግስት መስራው ቤቶችን አዲት ለማድረግ ከዚዎው እናተር መስራው በት ጋር ወል ለመዋወል ወካልና መውሰድ አለበት፡
18. Dirqama Waliigalaa	፪. አጠቃላይ ግዢ፡
1) Odiitarri yookiin Ogeessi herregaa eeyyamameef sadarkaa eeyyama ogummaa itti argate qofa irratti hojjachuu qaba.	(፫) የተፈቀሰት እናተር ወይም የሂሳብ ባለሙያ የሙያ ሲቋድ ባጥኑት ደረጃ ለይ በኋይ መሠራት አለበት፡፡
2) Odiitarri yookiin ogeessi herregaa eeyyamameef naamusa ogum- michi barbaadu kabajee hojjachuu qaba.	(፬) የተፈቀሰት እናተር ወይም የሂሳብ ባለሙያ ሙያ የሚጠይቷል መንግስት የልማት ድርጅቱ የማል ድርጅት ሥራ ለማመለከት በመሠራው በቱ ሲጠየቅ ርፖርት እና አስፈላጊ የህንጻ ድጋፍ ማስረጃዎን በሙሉ የማቅረብ ግዢ አለበት፡፡
3) Odiitarrii yookiin Ogeessi herregaa eeyyamameef hojii dhaabbata miti- mootummaa fi dhuunfaa irratti hojjatu ilaachisee yeroo Mana Hojichaa tiin gaafatame gabaasaa fi ragaalee deeggarsaa barbaa- chisaa ta'an hundaa dhiyeessuu dirqama qaba.	(፭) የተፈቀሰት እናተር ወይም የሂሳብ ባለሙያ ሲሆ የሚሰራለትን መንግስት የልማት ድርጅቱ የማል ድርጅት ሥራ ለማመለከት በመሠራው በቱ ሲጠየቅ ርፖርት እና አስፈላጊ የህንጻ ድጋፍ ማስረጃዎን በሙሉ የማቅረብ ግዢ አለበት፡፡
4) Odiitarri yookiin ogeessi herregaa mirkannoo gahumsaa qaama dhimmi ilaalu irraa aragtee fi eeyyama ogummaa mana hojichaa irraa fudhateen hojjachuuf akkaataa seera daldalaatiin galmaa'e qaama dhimmi ilaalu irraa eeyyama daldala bafaachuu qaba.	(፮) የተፈቀሰት እናተር ወይም የሂሳብ ባለሙያ ሲሆ የሚመለከት የኩጥን መንግስት የልማት ድርጅቱ የማል ድርጅት ሥራ ለማመለከት በመሠራው በቱ ሲጠየቅ ርፖርት እና አስፈላጊ የህንጻ ድጋፍ ማስረጃዎን በሙሉ የማቅረብ ግዢ አለበት፡፡
5) Naannichaa keessatti dhuunfaan yookiin waldaadhaan akka hoj- jatan odiitaroonni yookiin ogees- sonni herregaa eeyyamameef sadarkaa hojii ogummaa kan eegan, naamusa ogummaa kan kabajanii fi tajaajila kennaniif gatiin kaffalchiisan seera kan hordofe ta'uus isaa to'achuuuf akka danda'amu:	(፯) የተፈቀሰት እናተር ወይም የሂሳብ ባለሙያ ሲሆ የሚመለከት የኩጥን መንግስት የልማት ድርጅቱ የማል ድርጅት ሥራ ለማመለከት በመሠራው በቱ ሲጠየቅ ርፖርት እና አስፈላጊ የህንጻ ድጋፍ ማስረጃዎን በሙሉ የማቅረብ ግዢ አለበት፡፡
(a) Gabaasa odiitii yookiin herregaa dhaabbata yookiin qaama dhuun- faa odiitii taasisanii;	(ሺ) የተፈቀሰት እናተር ወይም የሂሳብ ባለሙያ ሲሆ የሚመለከት የኩጥን መንግስት የልማት ድርጅቱ የማል ድርጅት ሥራ ለማመለከት በመሠራው በቱ ሲጠየቅ ርፖርት እና አስፈላጊ የህንጻ ድጋፍ ማስረጃዎን በሙሉ የማቅረብ ግዢ አለበት፡፡

- (b) Baay'ina, sadarkaa barumsaa fi muuxannoo ogeessota hojii irrat-ti boppaasanii, akkasumas yeroo barbaachisaa ta'etti hamma gatii kaffalchiisanii;
- (c) Gabaasa sochii hojii herregaa dhaabbata isaanii;
- (d) Nagaheewwan galii fi baasii seera qabeessa ta'an;
- (e) Odeeffannoo barbaachisaa ta'an biroo yeroo gaafataman Mana Hojichaaf dhiyeessuuf dirqama qabu.
- (f) Qaamni kamiyyuu akkaataa Dambii kanaatiin ulaagaa barbaachisaa guutee ogeessa herregaa yookiin odiitara eeyyamameef ta'ee hoj-jachuuf iyyanni dhiyeesse Mana Hojichaatiin qulqulla'aee waraqaa-n ragaa eeyyama ogummaa yoo kennameef malee dhuunfaadhaan hojii qabiinsa herregaa yookiin odiitii naannicha keessatti gag-geessuun dhorkaadha.
- (g) Odiitarrii yookiin Ogeessi herregaa gahumsi isaa mirkanaa'eeyyama ogummaa argachuu kan danda'u afaan hojii Naanichaa yoo beeke qofa ta'a.
- (h) Odiitarrii yookiin Ogeessi herregaa heeraa fi seera biyyattii fi naan-nichaa kabajee hojjachuu qaba.

19. Odiitaroota yookiin Ogeessota Qabiinsa Herregaa Eeyyamameef Iddoo Bi-raa Irraa Dhufan

- 1) Odiitarootaa yookiin ogeessota qabiinsa herregaa eeyyama-meef waraqaa ragaa Feederaalaayookiin Naannoolee biroo irraa qabtanii dhufan manni hojichaah galmeessuudhaan ulaagaalee barbaachisaa ta'an guutuun isaanii yoo mirkanaahee naannicha kees-satti hojjachuu ni danda'u jed-hee yoo itti amane akka hojjatan eeyyamuufi ni danda'a.
- 2) Haalli raawwii keewwata kanaa qa jeelfama bahuun kan murtaaahu ta'a.

20. Haala Guddina Sadarkaa Odiitaraa fi Ogeessa Qabiinsa Herregaa Eeyyamameef

- 1) Odiitaroonnii fi ogeessonni qabiinsa herregaa eeyyamameef sadark-aa hojjachaa jiran irraa gara isa ol'aanuuti guddachuu ni danda'u.

- (ለ) በሥራ ስራ ያስማቷል ተወካይ
በለመጀመሪያ በሆነት የትምህርት
እረዳና ለማድረግ እንዲሁም አስፈላጊ
በሆነ ገዢ የሚያስከፍልት የክፍያ
መጠን
(ሐ) የፌትሃዊውን የቅርቡ ሥራ
እንተዑችነው ላይ
(መ) ስርቃዊ የሆነ የገዢና የውጭ
እረዳቸው፡፡
(ወ) ልላ አስፈላጊ የሆነ መረጃ ለጠየቁ
ለመሥራያ በቱ ለማቅረብ ጉዳታ
አስቀልቸው፡፡
(ጊ) ማንኛውም አካል በዚህ ድንብ
መረጃት አስፈላጊውን መሰራርት
አማራቸው የተረፈጋለት የሂሳብ
በለመጀመሪያ ወይም አዲተር ሆኖ
ለመሥራያ ወቀረበው ማመልከቶ
በመሥራያ በቱ ተጠርቶ የሙያ
ና ቅድመ የምስክር ወረቀት ከልተሰጣው
በስተቀር በከልሉ ወሰኑ በግል የሂሳብ
አያያዝ ሥራ ወይም አዲት ማከረድ
ከልከል ነው፡፡
(ለ) በቁጥር የተረፈጋለት አዲተር ወይም
የሂሳብ በለመጀመሪያ ወይም ልቃድ
ለማግኘት የሚችለው የክልሉን
የሥራ ቅንቃ ካውቀ በቁጥር ይህንናል፡፡
(ሐ) አዲተር ወይም የሂሳብ በለመጀመሪያ
የአገልግሎት እና የክልሉን አገል
መግባትና አገል አከበርመሥራት
አስቀልቸው፡፡

- ፩፪. ከለላ በታ የሚመጠው የተረፈጋለቸው
አዲተርና ወይም የሂሳብ አያያዝ
በለመጀመሪያ
፩፫. ከኤሌክትሮኒክስ ወረቀት ይዘው
የሚመጠትን የተረፈጋለቸውን
አዲተርና ወይም የሂሳብ አያያዝ
በለመጀመሪያ መሥራያ በቱ
በመመዘገበ አስፈላጊ የሆነ
መሰራርቸውን ማማግቸው
ተረጋግጧ በከልሉ ወሰኑ ለመሥራት
ይችለው በለው ካመነበት እንዲሠሩ
አዲቸው ይችለው፡፡
፩፬. የዘመና አዲተርና እና የሂሳብ
አያያዝ በለመጀመሪያ ወረቀት ይዘግኙ፡፡

- ፩፭. የተረፈጋለት አዲተር እና የሂሳብ
አያያዝ በለመጀመሪያ ወረቀት
አዲቸው በለመጀመሪያ እየከፍል
የለው ወረቀት ወደ ቅጹ ወረቀት ለማድረግ
ይችለው፡፡

- (b) Number education and experience of their employees deployed for the job,
- (c) Audit report of their company,
- (d) Legal receipts,
- (e) They shall submit other relevant evidence up on request ,
- (f) It is strictly forbidden to carry out accounting or auditing activities privately in the region unless, in accordance with this regulation unless the application lodged by such a person to work as authorized accountant or auditor is reviewed, and professional license is issued by the Office,
- (g) An authorized auditor or accountant shall only be issued professional license if and only if he knows the working language of the region,
- (h) The Auditor or the accountant shall carry out his task respecting both the country's and the region's constitutions and laws.

19. Authorized Auditors or Accountants who come from other Places

- 1) The Office registers authorized auditors and accountants who come from the federal or other regions with certificates, checks whether they meet relevant requirements as well as criteria and then may allow them to work in the region if such an Office believes they can work in the region.
- 2) The application of this article shall be provided by the upcoming directive.

20. Promotion of Authorized Auditor and Accountant

- 1) Authorized auditors and accountants may promote to the next step

- 2) Guddina sadarkaa ilaachisee
ulaagaalee guutamuu qaban ir-
ratti Manni Hojichaa qajeelfama
ni baasa.

21. Ogummaa Jijiiruu

- 1) Odiitarri yookiin Ogeessi herregaa eyyamameef ogummaa isaa gara ogummaa herregaa yookiin odiitiiiti jijiiruu yoo barbaade gaaffiisaa gara mana hojichaatti dhiyeeffachuu ni danda'a.
  - 2) Ogummaa jijiiruu ilaalchisee ulaagaaleen guutamuu qaban qa-jeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

KUTAA SHAN

Qormaataa fi Leenjii

22. Oormaata

- 1) Namni eeyyama ogummaa odiitii yookiin qabiinsa herregaa argachuuf gaaffii dhiyeessu hundi qormaata madaallii gahumsa ogummaa kennamuuf darbuu qaba.
  - 2) Manni Hojichaa qormaata mirkannoo gahumsa ogummaa kennamu irratti qaama kallatiidhaan dhimmi ilaalu waliin waliigaltee uumuu ni danda'a. Haalli raawwii isaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

23. Leenjii

- 1) Eebbifamtoota dhaabbilee barnoota ol'aanoo adda addaa irra barnoota "Qabiinsa Herregaa yookiin Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansaa yookiin Hooggansa Biizinesii yookiin Barnoota biizinesii yookiin Ikonomiksii yookiin Herrega Kooppereetiivii fi Odiitii" yookiin kan kana waliin qunnamtii qabuun digirii jalqabaa yookiin Digrii jalqaba waliin kan waligitu kan qaban ta'anii hoojii odiitiiirratti bobba'uu yoo barbaadan Manni Hojichaa ogummaa odiitii irratti leenjii yeroo gabaabaa ni kenna.
  - 2) Eebbifamtoota dhaabbilee barnoota ol'aanoo adda addaa irraa barnoota "Qabiinsa Herregaa yookiin Herregaa fi Faayinaansii yookiin Sirna Odeeffannoo Herregaa yookiin Hooggansaa yookiin Hooggansa Biizinesii yookiin

፩) የደረሰ ቁድንትና በሚመለከት መማግኘት
ያለዋቂዎ መስራርቶች ላይ መሥራይ
በኩር መመሪያ ደውጊል::

ՀՅԱՅԻ ՄԵՐ ՄԵՓՔՆ

- ፩) የተፈቀደለት አዲተር ወይም የሂሳብ
አያየት ባለሙያ መያዥን ወደ ቤት
መያዥ ወይም አዲት መያዥ መቀባሪ
ከፊልግ ጥያቄዎን ለመሥራያ በተ
ማቅረብ ይችላል::

- ቁ) መ.ም መቀጥርን በሚመለከት መማግለት
ያለባቸው መከራርቸው በሚወጣው
መመሩ የሚወስኝ ይሆናል::

ክፍል እምነት

Zéros

- ፩) የእዳት ወይም የሚሰበ አያያዝ መያያ
ል.ቁድ ለማግኘት ቅደም የሚያውጭ ስ-
ሁለም ለው. የሚሰጠውን የመያ
ብቃት መመዘኛ ፌተና ማለፈ
እለዱ::

- Է) ԹԹՎԵՔ ԱԿ ՈՊՀԱՄՓ ՔԹ.Ք
ԱՓԴ ՄԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՀՅ ԴՅԲ
ՈՓԴԴ ԻՊԱՀԱԼԻՒԹՈՒՄ ՀԻԼ ԶԸ
ԹԱ ՄՊՃԵԿ ՔՖԴԱԼ:: ՔԻՆ.ԶՀԱՄ-
ՄԵԴ ՈՊՀԱՄՓ ԹԹՎԵՔ
ՔՊԳ ՊՈՂՆ ԲԱՐԵԱԾ::

δΓ ωλφς

- ፩) ከልየ ለየ የከናተኛ ትምህርት
ተቁማት “በሂሳብ አያያዝ ወይም
በሂሳብ እና ቁጥርን ወይም
በሂሳብ መረጃ ስርዓት ወይም
በአመራር ወይም በበዝነስ አመራር
ወይም በበዝነስ ትምህርት ወይም
በአክመማሪክስ ወይም በየአጥቃቻቸው
ሂሳብ እና እናት” ወይም ከዚህ ዓር
ተቁማችን ባለቅው የመጀመሪያ
ደረጃ ይግኘ ተመራቁዋቸው ሆነው
በአዲት ሰራ ገይ ለመሰማራት
ከፈጻት መሰራያ ቤቱ በአዲት መያ
ገይ የእውጭ ዝነ ለሚልበና ይሰጣል::
፪) ከልየ ለየ የከናተኛ ትምህርት

- ተቁጥሩ በሚሰበ አይደለም ወይም
በሚሰበ እና ፍጤናንስ ወይም በሚሰበ
መረጃ ስርዓት ወይም በአመራር ወይም
በበትነት አመራር ወይም በበትነት
ትምህርት ወይም በከተማናቱ ጥ

- 2) The Office shall issue procedures on requirements that shall be met regarding promotion.

21. Change of Profession

- 1) If the authorized auditor or accountant desires to change his profession to auditing or accounting professions, he may submit his request to the Office.
  - 2) Requirements those shall be met regarding change of profession shall be decided on the procedure to be set.

Part Five

Examination and Training

22 Examination

- 1) Any person who lodges request to obtain auditing or accounting profession license shall pass the professional competency examination.
  - 2) The Office is entitled to reach an agreement with the concerned body regarding the professional competency examination issued by such an Office. Its execution shall be decided on the procedure to be set.

23. Training

- 1) The Office shall give a short term training on auditing for those who are interested and graduated with first degree from different higher learning institute in accounting or accounting and finance or accounting information systems or management or business management or business education or economics or cooperative accounting and auditing.
  - 2) The main office shall give a short term training on accounting for those who are interested and graduated with first degree from different higher learning institute

- Herrega Ko'oppereetiivii fi Odiitii" yookiin kan kana waliin qunnam-tii qabuun digirii jalqabaa kan qaban ta'anii hojii qabiinsa herregaa irratti bobba'uu yoo barbaadan Manni Hojichaa ogummaa herregaa irratti leenjii yeroo gabaa-baa ni kenna.
- 3) Qaamni qormaata mirkanno gahumsa ogummaa fudhatu leenjii kan barbaadu yoo ta'e Manni Hojichaa haala mijessuu ni danda'a.
- 4) Haalli raawwii keewwata kanaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

KUTAA JAHA

Odiitaroota yookiin Ogeessota Qabiisa Herregaa Waldaan Gurmaa'anii Hojjechuu barbaadan, Iyyattoota Hojattoota Hojii Mootummaa Irra Jiranii fi Haala Kennaa Eeyyama Ogummaa

24. Odiitaroota yookiin Ogeessota Herregaa Waldaadhaan Gurmaahanii Hojjechuu barbaadan

- 1) Odiitaroonni yookiin Ogeessonni herregaa ulaagaalee Dambii kana keessatti tumaman guutan akkaataa sadarkaa isaaniitiin waldaan gurmaa'anii tajaajila odiitii yookiin qabiinsa herregaa irratti bobba'uu barbaadan tokkoon tokkoon miseensoota isaanii ulaagaalee Dambii kana keessatti tumaman kan guutan yoo ta'e qormaata madaallii gahumsaa darbuu qabu.
- 2) Odiitaroonni yookiin Ogeessonni herregaa waldaan gurmaa'uu ulagaalee barbaachisu hundaa guutan akkaataa seera gurmaa'ina waldaalee Naaannoo Oromiyaatiin gurmaa'anii qaama gurmeessu irraa qaama seerummaa erga argatanii booda mana hojichaa beeksiisuudhaan eeyyama ogummaa fudhatanii hojjachuu ni danda'u.
- 3) Odiitaroonni yookiin Ogeessonni herregaa waldaan gurmaa'uu ulagaalee barbaachisu hundaa guutan akkaataa seera gurmaa'ina waldaalee Naaannoo Oromiyaatiin gurmaa'anii qaama gurmeessu irraa qaama seerummaa erga argatanii booda mana hojichaa beeksiisuudhaan eeyyama ogummaa fudhatanii hojjachuu ni danda'u.

የሳን እና አዲት” ወይም ከዚህ ዓይ
ተማቃሪነት ባለጥው በመጀመሪያ
ዶግር ተመራቀዱት ሆኖው ወይም
ከመጀመሪያ ፖስር ዓይ ተመጣጥ
የሆነ የለጥው በሂሳብ አያያዝ ስራ
ለመሰማርት ከዚያ መሰራም
በቱ በሂሳብ መሸፍ ላይ የአዋጅ ጊዜ
መሰጣዊ ይችላል::

፩) የሙያ በቃት ማረጋገጫ ላተና
የሚመልክ እናል መሰጣዊ የሚፈልግ
ከሆነ መሰራም በቱ ሆነታውን
ማመዘኛት ይችላል::
፪) የዚህ አንቀጽ ከፊያዎም በሚመልክ
መመራም የሚመልክ ይመናል::

ከፍል ስድስት

በማህበር ተደራሱትው ለመሰራት የሚፈልግ አዲትሮች ወይም የሂሳብ ባለመሸፍ
በመንግስት ስራ ላይ ለለ አመልካች የሙያ ላቃድ አለባቸው ሆነታ

፩፩. በማህበር ተደራሱትው ለመሰራት
የሚፈልግ አዲትሮች ወይም የሂሳብ
በለመሸፍ

፩) በዚህ ደንብ ወሰኑ የተደንገገትን
መመዘኛዎችን የሚመሟል አዲትሮች
ውይም የሂሳብ ባለመሸፍ የሚፈልግ
በደረሰቻው መሰራት በማህበር
ቻው የአዲት ወይም የሂሳብ
አያያዝ ከገልጻለት መሰጣት
ይችላል::

፪) በአዲት ወይም በሂሳብ አያያዝ
በማህበር ተደራሱትው የአዲት
ውይም የሂሳብ አያያዝ ከገልጻለት
ለመሰጣት የሚፈልግ አዲትሮች
ውይም የሂሳብ ባለመሸፍ
አያያዥ እንደታቻው በዚህ ደንብ
ውሰኑ የተደንገገትን መመዘኛዎችን
የሚመሟል ከሆነ የበቃት መመዘኛ
ሆተና ማለፍ አለባቸው::

፫) በማህበር ለመደራሱት የሚመልክ
መመዘኛዎችን የሚመሟል አዲትሮች
ውይም የሂሳብ ባለመሸፍ በአይማሬ
ከላል የማህበር ከደረሰቻት ህግ
መሰራት ከከደራሱ እናል ሁዋ
ለመተና ከገኘ በቃሉ መሰራም በቱ
በማስታው የሙያ ላቃድ ተቀብዴው
መሰራት ይችላል::

in accounting or accounting and finance or accounting information systems or management or business management or business education or economics or cooperative accounting and auditing.

- 3) If anyone who takes professional competency examination wants to take training, the Office may facilitate it.
- 4) The execution of this article shall be decided by the procedure to be set.

Part Six

Procedures of Issuance of Professional License for Auditors or Accountants who are working in Governmental offices and Desire to Work in Groups

24. Auditors or Accountants who want to be organized and Work

- 1) Auditors and accountants who meet the requirements provided in this regulation may be organized and render auditing and accounting service according to their level.
- 2) For auditors or accountants who want to be organized and render accounting and auditing service, they shall pass the professional competency examination if each of their members meets the requirements identified in this regulation.
- 3) If auditors or accountants who meet the criteria required to be organized in associations obtain, in accordance with Oromia Region organizational laws of associations, recognition from the organizing entity, they may receive professional license, and carry out their activities by notifying the Office.

25. Haala Iyyattoota Hojii Mootummaa Irra Jiran

- 1) Iyyattooni hojii mootummaa irra jiraatanii ulaagaalee Dambii kana keessatti tumaman guutan ogeessa herregaa yookiin odiitara eeyyamaameef ta'uun hojjachuuf ragaa eeyyama ogummaa argachuu ni danda'u.
- 2) Keewwata kana Keewwata xiqqaa 1 jalatti kan tumame akkuma jirutti ta'ee, iyyattooni manneen hojii mootummaa keessatti hojjataa jiran ogummaa kanaan bobba'uuf ulaagaalee barbaachisu guutaanii yoo argaman eeyyama ogummaa argachuuf hojii mootummaa gadi dhiisuu isaanii kan ibsu ragaa Mana Hojichaa tiif dhiyeessuu qabu.

26. Haala Kennaa Eeyyama Ogummaa

- 1) Ogeessi herregaa yookiin odiitii kamiyyuu ogummaa kanaan hojjachuu barbaadu ulaagaalee Dambii kana keessatti tarreefaman yoo guutee argame eeyyama ogummaa herregaa yookiin odiitii baafachuu ni danda'a.
- 2) Ragaan eeyyama ogummaa odiitii fi qabiinsa herregaa kan kennamu Odiitara Muummichaatiin yoo ragga'e qofadha.

KUTAA TORBA

Hordoffii, Haaroomsa, Dhoorkaa, Haquu fi Eeyyama OgummaaDhorkame Haaromsuu

27. Hordoffii

- 1) Manni hojichaa teessoo fi baay'ina maamiltootaa bara baraan eeyyama ogummaa fudhatan adda baasuun ni hordofa.
- 2) Ogeessi eeyyama ogummaa qabiinsaa herregaa yookiin odiitii qabu akkaataa qajeelfama naamusaa ogeessota herregaa yookiin odiitii eegee hojjachaa jiraachuu isaa hordoffin gama hundaa ni taasifama.
- 3) Haalli raawwii isaa qajeelfama bahuun kan murtaahu ta'a.

ዶንብ ቁጥር ፭/፻፯፷፷ የኋይ ገዢ

ክፍል በመግባት ስራ ላይ ስላለ አመልካች ሁኔታ

- ፩) በመግባት ስራ ላይ ያለ አመልካች በዘሮ ደንብ ወሰኑ የተደንገገትን መመዘኛውን አማልተው የተፈቀረበው የሂሳብ ባለሙያ ወይም አዲተር በመሆን ለመስራት የሙያ ዲ.ቁድ ማስረጃ ማጥና ይችላለ::
- ፪) በዘሮ አንቀጽ ፳፦፩ አንቀጽ ፧ ስር የተደንገገው አንቀጽ ሆኖ በመግባት መስራው በቻቻ ወሰኑ በመስራት ላይ ያለ አመልካች በዘሮ መሙያ ለመስራት አማልተው ከተገኘ የሂሳብ ባለሙያ ወይም አዲተር የሙያ ዲ.ቁድ ለማጥናት የመግባት ስራ መልቀቻቸውን የሚገልጻ ማስረጃ ለመስራው በቻቻ ማቅረብ አለበትው::

ክፍል የሙያ ዲ.ቁድ አስተዋጅ ሁኔታ

- ፩) በዘሮ መሙያ ለመስራት የሚፈልግ ማጥናው የሂሳብ ወይም የአዲት ባለሙያ በዘሮ ደንብ ወሰኑ የተዘረዘሩትን መመዘኛውን አማልተው ከተገኘ የሂሳብ ወይም የአዲት የሙያ ዲ.ቁድ ማስረጃ በጥናው አዲተር ከዘረም በቻቻ ነው::
- ፪) የሚፈልጉ የአዲት እና የሂሳብ አያያዝ የሙያ ዲ.ቁድ ማስረጃ በጥናው አዲተር ከዘረም በቻቻ ነው::

ከፍል ስም:

ከተለሰ እድል፡ እንዳለ፡ እንዲ፡ ስራዊ እና የታገኝ የሙያ ዲ.ቁድ ማቅረብ

ክፍል ከተለሰ

- ፩) መስራው በቻቻ በየዓመቱ የሙያ ዲ.ቁድ የተቀበለትን ባለሙያዎችን የደንብነትዎችን እድል እና በዘሮ በመስራት ይከተተለ::
- ፪) የሂሳብ አያያዝ ወይም የአዲት የሙያ ዲ.ቁድ ያለው ባለሙያ የሂሳብ ባለሙያዎችን ወይም የአዲተር የዘነ መመራው ተብቆ በመስራት ላይ ለመግባቱ በሁሉም አቅጣጫ ከተለሰ ይደረጋል::
- ፫) በዘሮ አፈጻጸም ሁኔታ በሚመለው መመራው የሙያ ዲ.ቁድ ይህንል::

25. Regarding Applicants who are in Working in Governmental Offices

- 1) Applicants who are in working in governmental offices can obtain professional license to work as an authorized accountant or auditor if they meet the requirements provided in this regulation.
- 2) Keeping the provision identified under sub article 1 of this article applicants who are in working in governmental offices shall provide with a clearance from the governmental office if they meet the criteria to work in this profession and want to get professional license.

26. Licensing Procedure

- 1) Any accountant or auditor who wants to engage in this profession can be issued with professional license if he meets the requirement provided in this regulation.
- 2) The auditing and accounting professional license supposed to be issued shall only be issued if it is approved by the auditor general.

Part Seven

Follow up, Renewal, Suspension, Cancellation and Renewal of Suspended Professional License

27. Follow up

- 1) The Office shall distinguish address and number of customers of those who are issued professional license and follow them up.
- 2) Their shall be multi functional follow up on the professional issued with accounting or auditing license to check whether such a professional is working in line with the code of ethics of accounting or auditing.
- 3) The execution of this article shall be decided by the directive to be issued.

28. Haaroomsa Eeyyama Ogummaa

- 1) Odiitarri yookiin ogeessi herregaa dhuunfaa yookiin waldaaleen eeyyama ogummaa mana hojichaan iraa fudhate eeyyama ogummaa isaa wagga waggaadhaan haroomsuu qaba.
- 2) Yeroon eeyyamni ogummaa itti haaromsamu barri baajataa seenee ji'a sadii keessatti (Adoolessa 1-Fulbaana 30tti) ta'a.

29. Haalawwan Haaromsi Eeyyama Ogummaa Itti Dhoorkamu

- 1) Naamuska ogummaan odiitii yookiin qabiinsi herregaa gaafatuun ala raawwachuuun isaa ragaan yoo mirkanna'e;
- 2) Safartuuwwan sadarkaa ogummaa kan hin guunne ta'uun isaa yoo mirkanna'e;
- 3) Odiitara dhaabbata odiitii hundeesse yoo ta'e kaappitaalli hojii irra oolche gahaa kan hin taanee fi ogeesota odiitii gahumsa qaban qaxaree kan hin bobbaafne ta'uun isaa yoo mirkanna'e;
- 4) Daangaa yeroo eeyyama Ogummaa itti haaromsamu ol ture yoo argame;
- 5) Malaamaltummaa raawwachuuun yookiin amantaa hir'isuun himatamee mana murtii aangoon kennameefin yoo itti murtaa'e;
- 6) Sammuun isaa fayyaa akka hin taane ogeessa yaalaa sammuutiin yoo mirkanna'e;
- 7) Teessoo isaa jijiiree ji'a 2 (lama) keessatti osoo hin beeksisin yoo ture;
- 8) Komiwwan ragaan deeggaraman maamiloota isaa yookiin qaama sadaffaa irraa dhiyaatan qabatamaa ta'uun isaanii mana hojichaan yoo mirkanna'e;
- 9) Gabaasaalee herregaa fi odiitii itti hojjataa ture qaama dhimmi ilaaluuuf yeroodhaan kan hin dhiheessine yoo ta'e;
- 10) Haalawwan biroo eyyama ogummaa dhoorkisiisuu danda'an yoo argaman;
- 11) Haallii raawwii keewwata kanaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

፩፻፲፭ ቁጥር ፪/፳፯፭፭ የፌትሃዊ ስነ ፊቃ

፩) የመጀመሪያ በተኞች በግል ወይም በማግበራት የመጀመሪያ ሲቋድ የተቀበለ እናተርወይም የሚሰጠ ባለመጀመሪያ የመጀመሪያ ሲቋድ በማግበራት ማረጋገጫ እስከት::

፪) የመጀመሪያ ሲቋድ የሚታደሰበት ጥንቃቤ የበቃለ አመት በግል በስራት ወርወሰኑ (ከአዋጅ 1- መሰከረም 30) ደምናል::

፩፻፲፭ ቁጥር ፪/፳፯፭፭ የፌትሃዊ ስነ ፊቃ

፩) የአዲት ወይም የሚሰጠ እናይዘን ከማጠቃቅው የመጀመሪያ ሲቋድ መፈጸሙ በማግበራ ከተረጋገጫ::

፪) የመጀመሪያ ደረጃ መሰራርቸውን ያለማች መሆኑ ከተረጋገጫ::

፪) የአዲት ደርጅት የመሰረት እናተርወይኑ በስራ ለይ የዋለው ከተታል በቋልምኑ እና ቢቋት ያለቸውን የአዲት ባለመጀመሪያ ያለማች መሆኑ ከተረጋገጫ::

፪) የመጀመሪያ ሲቋድ ከሚታደሰበት የገዢ በለይ ዘግይቶ የተገኘ::

፪) መሰና በመፈጸም ወይም እምነት በማግበራ ተከለስ ስለምን በተከለው ቅርጫ በት ከተመለከት::

፪) አእምሮው ጥናና እንዳለምኑ በእእምሮ የህዝምና ባለመጀመሪያ ከተረጋገጫ::

፪) አድራሻውን ቀይድ በ2 (ሁለት) ወርወሰኑ ለያስቀርብ ከተገኘ::

፪) ከድንበቻው ወይም ከዚ ወገን በማግበራ ተደግሱ የሚቀርቡ ቅረታዊው ተጨማሪው መሆናቸው በመሰራይ በተኞች ከተረጋገጫ::

፪) ሂሳብ እና አዲት ለሰራበት የነበረውን ጥናና ለማመለከተው እናል በንዑስ ላይ የአዋጅ ከተገኘ::

፪) የመጀመሪያ ሲቋድ ለፈሰማው የሚችሉ ለለምና ለኋይ ለኋይ ለማች ከተገኘ::

፪) የዚህ እንቀጽ የአፈጻጸም ሁኔታ በማውጣው መመራያ የሚውሉን ደምናል::

28. Renewal of Professional License

- 1) Any authorized individual or organized auditor or accountant, who received professional license from the Office, shall annually renew such a license.
- 2) The term of renewal is calculated within the first 3 months of each budget year from July 8 – October 10.

29. Circumstances in which Renewal of Professional License is Suspended

- 1) If auditing or accounting task is confirmed done beyond professional ethics;
- 2) If it is confirmed he doesn't meet requirements or criteria of level of profession;
- 3) In case of an auditor who established auditing company, his capital is confirmed insufficient for the task or he is confirmed he didn't deploy competent professionals;
- 4) If such a license is not renewed within the prescribed time;
- 5) If he was found guilty of corruption or dishonesty by the authorized court;
- 6) If is confirmed mentally ill by physicians;
- 7) If he fails to notify his new address within 2 months;
- 8) If the Office confirms the accuracy of completes lodged by 3rd parties or customers backed by sufficient evidence;
- 9) If he doesn't submit timely report on accounting and auditing activities for the concerned body;
- 10) If other reasons that shall effect on suspension of professional license are found;
- 11) The execution of this article shall be decided by the directive to be issued.

30. Haalawwan Eeyyamni Ogummaa Itti Haqamu

- 1) Abbaan eeyyamicha yoo du'ee yookiin waldaan yoo diigamee.
- 2) Odiitarri yookiin Ogeessi herregaa eeyyamameef teessoo isaa akka beeksisu xalayaan gaafatamee osoo hin beeksisiin waggaa 1 yookiin isaa ol yoo ture.
- 3) Akkaataa keewwata 29tti haalawwan waraqaan ragaa itti dhoorkamu ulfaataa ta'uun fooyya'uun akka hin dandeenye yoo amaname.
- 4) Gosaa fi sadarkaa eeyyama ogummaa kennameefiin ala ittiin hojjachuu isaa ragaan yoo mirkanaa'e eeyyamichi haqamuu irra darbee seera jiruu himachisuu ni danda'a.
- 5) Badiiwan kanneen biroo eeyyama ogummaa haqsiisuu danda'an jedhaman raawwatamuun issaanii yoo mirkanaa'e.

31. Haalawwan Haaromsi Eeyyamni Ogummaa Dhorkame Itti Haaromsumu

- 1) Odiitarri yookiin ogeessi Herregaa eeyyamameef eeyyamni ogumma isaa jalaa dhoorkame badii raawwatetti gaabbee, naamusa ogummaa isaa fi haalawwan biroo fooyyessuuuf qophaa'a ta'uun isaa barreffamaan yoo dhiyeffatee fi Mana Hojichaan yoo mirkanaa'e eeyyamni ogummaa isaa yeroo dhoorkame irraa kaasee kaffaltii haaromsaa kuufamee fi addabbi kaffalee haaroomsachuu ni danda'a.
- 2) Dambii kana Keewwata 28(2) jalatti kan tumame jiraatullee, yeroon haaroomsa eeyyama ogummaa darbe sababni isaa Mana Hojichaatiin qulqulla'aee gahaa ta'ee yoo argame adabbii barbaachisu kaffalee eeyyama ogummaa isaa haaroomsachuu ni danda'a.
- 3) Keewwata kana keewwata xiqqaa 1fi 2 jalatti tumaman raawwachuuf ogeessi herregaa yookiin odiitarri eeyyamameef haala raawwii hojii gaarii isaa ilaachisee dhaabbiilee yookiin waajjiroota duraan tajaajila kenneef irraa ragaa dhiyeffachuu fi gabaasa hojii herregaa yookiin odiitii yeroo yeroodhaan Abba Ta'iitaa Galiiwan Oromiyaa yookiin Waajjiraalee Galiiwanii fi Mana Hojichaatiif kan dhiyeessaa ture a'uun qaba.

፩፻፲፭ ቁጥር ፭/፩፻፭ የፌትሃዊ አገልግሎት
ሁኔታዎች

- ፩) የመ.ም ል.ቁድ የማስረጃ ተብሎ የውጭ ማህበ
ከራረሪ፣
- ፪) የተፈቀሰት አይተር ወይም የሚሰብ
የለመ.ም አድራሻውን እንደዋለው
በደብዳቤ ተጠሪው ስያስውቅ ካንድ
አመት ወይም ከነ.ም በሌደ ከዘገብ፣
- ፫) በኢትዮ 29 መሰረት የየመክር ወረቀት
የሚታገቡት ሁኔታ ከባድ በመሆኑ
ለሽሳል እንዲማግኘች ከተመነበት፣
- ፬) ከተሰጠው የመ.ም አይነት እና
ይረዳ ወጪ እንዲማሳሰብት በማስረጃ
ከተረጋገጧ ል.ቁድ እና ከመሰረቱ
አለኝም በለው ሆኖ ለ.ም አይነት
ይችላል፡፡
- ፭) የመ.ም ል.ቁድ ለ.ም ለርሱ ይችላል
የሚባለ ለሌሎች ጥሩ የች መፈጸማችው
ከተረጋገጧ፣

፩፪) የተገዢ የመ.ም ል.ቁድ እና ከነት
የሚታደሉበት ሁኔታዎች

- ፩) የመ.ም ል.ቁድ የተገዢበት የተፈቀሰት
አይተር ወይም የሚሰብ በለመ.ም
በፊመው ጥሩ ተዘግቶ፣ የመ.ም
በተመግባሩን እና ለለም ሁኔታዎችን
ለማሻሻል ገንዘብ ለመሆኑ በቃሁ
ካቀረቦ እና በመሰረም በቁኑ ከተረጋገጧ
የመ.ም ል.ቁድ ከተገዢበት ገዢ እንደ
ውጥና የእድሳት ከፍጥ እና ቅጣት
ከፍለው ለማሳሰብ ይችላል፡፡

- ፪) በተሟልጊዜ ከንቀጽ 28 (2) ስር
የተደንገገው በጥርሃም የመ.ም ል.ቁድ
የእድሳት ገዢ ያለፈበት ምክንያቱ
በመሰረም በቁኑ ተጠሪው በቁኑ ሆኖ
ከተገኘ እስፈላጊውን ቅጣት ከፍለው
የመ.ም ል.ቁድ እና ለማሳሰብ ይችላል፡፡

፫) በተሟልጊዜ ከንቀጽ 1 እና 2
ስር የተደንገገትን ለመፈጸም
የተፈቀሰት የሚሰብ በለመ.ም ወይም
አይተር መልካም የበረ እና የች
ሁኔታዎችን በማመሰከት ቅድመ
አገልግሎት ከስጥቶው ተችማት
ውይም ምስረም በቁኑ ማሻሻል ማቅረብ
እና የሚሰብ ወይም የእድሳት ስራ
ራሱርት በየጊዜው ለእርማ.ም ገዢ
በአሁን መፈጸም ወይም ለጠዥ ይ/
በቁኑ እና ለመሰረም በቁኑ ለ.ም ተ
የነበረ መሆኑ እለበት፡፡

30. Conditions in which Professional License Becomes Invalid

- 1) If the holder dies or the association dissolves;
- 2) If the authorized auditor or accountant is requested by letter to notify his address and he fails to do so for 1 year or so;
- 3) In accordance with article 9, if the reasons to suspend professional license are found serious and the renewal is believed insurmountable;
- 4) If he is found using the license for other professions he is not illegible to and this is confirmed by empirical evidence. In this case not only cancelling the license but it might cause legal charge.
- 5) Other cases that can cause to canceling the professional license

31. Conditions for the Renewal of Suspended Professional License

- 1) If the authorized auditor or accountant, whose professional license is suspended, states in black and white that he has regretted and is ready to improve professional ethics, he may pay unpaid renewal and penalty fees and gets the license renewed.
- 2) In spite of the existence of the provision provided under article 28 (2) of this regulation, he may renew his professional license by paying the required penalty if the Office finds the reason sufficient and acceptable.
- 3) Any accountant or auditor he who was allowed to execute the provisions stated under sub article 1 and 2 of this article should have been submitting evidence for his positive achievement of his accounting and auditing tasks from institutes or offices he rendered his service as well as providing timely report to Oromia Revenue Authority.

4) Haallii raawwii tumaalee keewwata kanaa qajeelfama bahuun murtaa'a.

32. Sirna Ol'iyyannoo fi Komiin Itti keessumsiifamu

- 1) Komiawan dhiyaatan qorachuun yaada murtii waliin Odiitara Muummichaaf akka dhiyeessu Koreen Qulqulleessituu Komii fi Naamusaa kan hundeffamu ta'a.
- 2) Murtiin Odiitarri Muummichaaf yaada mutee dhiyaateef irratti kenu murtii dhumaan ta'a.
- 3) Ogeessi Herregaa yookiin odiitarri dhuunfaan yookiin waldaan eeyyamameef murtii kennametti kan hin quufne yoo ta'e akkaataa seera biyyattii yookiin naannichaatti mirga ol'iyyaannoo ni qabaata.
- 4) Haalli raawwii tumaalee keewwata kanaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

33. Balleessaa fi Adabbi

Odiitarri yookiin Ogeessi Qabinisa Herregaa dhuunfaan yookiin waldaan eeyyamameef:

- 1) Ittigaafatamummaa yakkaa fi hariroo ni qabaata.
- 2) Balleessaan raawwatamuun miidhaa gaheef akkaataa seera hariroo haawaasaatiin beenyaa ni kaffala.

KUTAA SADDEET Tumaalee Adda Addaa

34. Kaffaltii Tajaajilaa

Odiitarri yookiin Ogeessi herregaa gahumsi isaa mirkanaa'u fi eeyyama ogummaa argachuuf kaffaltii tajaajilaa raawwachuu qaba. Haalli kaffaltii isaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

35. Dhorkaa

Namni kamiyyuu ulaagaalee Dambii kana keessatti taa'an guutee Mana hojichaa irraa eeyyama ogummaa osoo hin argatiin Naannoo Oromiyaa keessatti hojii odiittii yookiin herregaa dhuunfaa dhaan yookiin waldaa dhaan hojjechuun dhorkaadha.

፩) የዚህ አንቀጽ የአዲጂያም ሁኔታ
በማውጣው መመሪያ ይወስናል::

፪) የሚችሮበት ቁልጥዋኝን በመመርመር
ከዚና ስሳቢ ቅጂዎች ለዋናው
አዲጂር እንዲያቀርብ የቅልጥ አጥቃ
እና የሰነድ ማግባር ከሚች የሚችቷው
ይሆናል::

፫) የዋናው አዲጂር በቅረቡበት የዋናና
ስሳቢ ላይ የሚሰጠው ወሰኑ
የመጨረሻ ይሆናል::

፬) በግል ወይም በማህበር የተፈቀደለት
የሚሰጠው ላይም የሚሰጠው አዲጂር
በተሰጠው ወሰኑ ይፈጸሱ ከሆነ
በሁኔታው ወይም በከልሉ ሁኔታ
የይግባኝ መብት ይኖረዋል::

፭) የዚህ አንቀጽ የአዲጂያም ሁኔታ
በማውጣው መመሪያ የሚወስኑ
ይሆናል::

፮) የፍትሃት እና ቅጂ

በግል ወይም በማህበር የተፈቀደለት
አዲጂር ወይም የሚሰጠው አይደለም በለመሆኑ::

፯) የመንቃድ እና የፍትሃትነትና የሰራተኞች
የፍትሃት ይኖረዋል::

፱) በማረጃመው ጥሩት ለደረሰው
ገዢ በፍትሃትነትና ሁኔታው መሰረት
ካሣ ይከተላል::

ከፍል ሰምንት

ለየ ለየ ድንጋጌዎች

፲፭) የአገልግሎት ክፍያ

በቅርቡ የሚረጋገጥለት አዲጂር ወይም
የሚሰጠው ላይ እና የመሆኑ ላይ
ለማግኘት የአገልግሎት ክፍያ መፈጸም
አለበት:: የአገልግሎት ሁኔታ በማውጣው
መመሪያ የሚወስኑ ይሆናል::

፲፮) ክልከለ

ማንኛውም ለው በዚህ ደንብ ወሰኑ
የተቀመጥነትን መመዘኛዋኝን እንዲያተ
ከመስራይ በቱ የመሆኑ ላይ ለደረሰ
በአይማድ ክልል ወሰኑ በግል ወይም
በማህበር የአዲጂ ወይም የሚሰጠው
መመሪያ ክልከለ ነው::

4) The execution of this article shall be decided by the directive to be issued.

32. Appeal and Compliant Procedures

- 1) An inquiry and ethics committee that investigate compliant and submit the result along with recommendation to the auditor general shall be established.
- 2) The decision which is passed by the auditor general based on the provided recommendation shall be final decision.
- 3) If the accountant or the auditor organized individually or in association remains unsatisfied with the decision, his right of appeal is reserved according to the country's or the region's law.
- 4) The execution of this article shall be decided by the directive to be issued.

33. Guilt and Penalty

An authorized auditor

- 1) Shall retains penal and civil responsibilities;
- 2) In accordance with Civil Procedural Code, he shall pay restitution for the loss caused by his mistakes.

Part Eight

Miscellaneous Provisions

34. Service Fee

The authorized auditor or accountant shall pay service fee for the issuance of professional license. The term of payment shall be decided on the directive to be issued.

35. Deprivation

Any one is strictly forbidden to carry out auditing and accounting tasks either individually or organizationally in Oromia Region without meeting the necessary requirements described in this regulation and obtaining professional license from the head office.

36. Teessoo Dhaabbaticha

- 1) Odiitarri yookiin ogeessi herregaa eeyyameef teessoo dhaabbi qabaa-chuu fi Mana Hojichaa beeksisu qaba.
- 2) Odiitarri yookiin ogeessi herregaa waa'ee odeeffannoo dhaabbata isaa hunda mana hojichaa beek-sisu qaba.
- 3) Odiitarri yookiin ogeessi herregaa eeyyamameef ennaa damee waa-jjiira isaa banatu mana hojichaaf beeksisu qaba.

37. Aangoo Qajeelfama Baasuu

Manni Hojii Odiitara Muummichaa Oromiyaa Dambii kana hojii irra ool-chuuf qajeelfama baasuu ni danda'a.

38. Seeroota Yookiin Barmaatiilee

Raawwatiinsa Hin Qabaanne
Seeronni fi barmaatileen hojii dambii kanaan walfaallessan kamiyyuu raawwatiinsa hin qabaatan.

39. Yeroo Dambichi Hojii Irra Itti Oolu

Dambiin kun guyyaa Magalata Oromiyaa irratti maxxanfamee bahe irraa eegalee hojiirra kan oolu ta'a.

Abdii Xahaa

Itti Aanaa Afyaa'ii Caffee Mootum-maa Naannoo Oromiya

Bitootessa, 2006
Finfinnee

ማኬ. የድርጅቱ አድራሻ

- ፩) የተፈቀደለት አዲትር ወይም የሂሳብ በስጠት ቅጂ አድራሻ ለተረጋዥ እና መሰራም በተኞች ማሳወቅ ይኖርበታል::
- ፪) አዲትር ወይም የሂሳብ በስጠት ቅጂ ደርጅቱ ለሰንጻው መረጃ ለመሰራም በተኞች ማሳወቅ አለበት::
- ፫) የተፈቀደለት አዲትር ወይም የሂሳብ በስጠት ቅጂ ጽርዝሩና ይ/በት ለከፍት ለመሰራም በተኞች ማሳወቅ አለበት::

ማኬ. መመራም የሚመጣት ስልጣን

- የአጠቃላይ አዲት ውስ መሰራም በት ይህንን ድንብ ስራ ላይ ለማዋል መመራም ማመጣት ይችላል::

ማኬ. ተፈጻሚነት የለለቸው ሆኖም ለማይችት
ይህንን ድንብ የሚችሉት ማናቸውም
ይህበት እና ለማይችት ተፈጻሚነት
አይኖረቸውም::

ማኬ. ድንብ ስራ ላይ የሚመልከት ቤት
ይህ ድንብ በመግለጫ አጠቃላይ ላይ ታት-ጥና
ከውጠበት ቀን ይሞር ስራ ላይ የሚመል
ይሁዳል::

አጠቃላይ

የአጠቃላይ ከለለዋ መንግባት ምክር በት
ምክት ላይ አረ-ገብና
መጋቢት ቀን ይሰኔ ባ.ም
አዲስ አበባ

36. Address of the Organization

- 1) The authorized auditor or accountant shall have permanent address and should notify the head office his address.
- 2) The auditor or the accountant shall notify the Office all information about the organization.
- 3) Up on opening branch offices, the authorized auditor or accountant shall notify the Office.

37. Power to issue directives

The Office may issue directives for implementation of this regulation.

38. Inapplicable laws

Any regulation and customary practice that are inconsistent with this regulation shall not be applicable.

39. Effective Date

This regulation shall come in to force as of its publication on Megelete Oromia.

Abdi Taha

Oromia National Regional State

Council Deputy Speaker

March, 2014

Finfine

©Waajjira Caffee Oromiyaatiin Kan Maxxanfame

በመሏል አጠቃላይ ይ/በት የታ-ተሙ

Publisged by the Secretariat of the “Caffee” Oromia

Adoolessa 29 Bara 2006 / ደካም ል. ክቡር ቀን ይሰኔ August 5, 2014